

Izhaja vsak petek. Izdaja Časopisno-založniško podjetje »Primorski tisk« v Kopru. Naslov uredništva in uprave: Koper, Kidričeva 26, tel. 170. Posamezni izvod 10 din. Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtna 130 din. Za inozemstvo znaša letna naročnina 1000 din ali 8,5 am. dolarja. Bančni račun 65-KB-1-181. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejema naročniki brezplačno. Rokopisov ne vračamo.

RADOSTNO RAZPOLOŽENJE NA PROSLAVAH DNEVA REPUBLIKE

Proslavili smo 29. november v veselju in zadovoljstvu

Kakor vsako leto, so tudi letos prebivalci koprškega okraja nadvse slavnostno proslavili Dan republike. Razen osrednjih proslav v središčih občin so bile prireditve v počastitev 29. novembra tudi v manjših krajih in v večini gospodarskih organizacij ter ustanov.

V Kopru je na večer pred praznikom v nabito polni gledališki dvorani govoril o pomenu našega največjega državnega praznika podpredsednik OLO Koper Franc Klobučar, nato pa je sledila akademija z glasbenimi in recitacijskimi točkami, ki so jih izvajali pevski zbor primor-

skih študentov »Vinko Vodopivec« ter solisti.

V Divači so prvo proslavo priredili pionirji že v popoldanskih urah, ki so po govoru šolskega upravitelja Armida Novaka nastopili s 60-članskim pionirskim pevskim zborom in recitatorji, nato pa je bil sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo. Druga, osrednja proslava je bila zvečer. Na njej je najprej spregovoril o 29. novembru član občinskega komiteja Zveze komunistov Franc Škrli, nato pa je zaigrala godba na pihala, zapel je moški pevski zbor, folklorna skupina TVD (Nadaljevanje na 6. strani)

V četrtek, 28. novembra, so bile po vsem okraju številne proslave Dneva republike, našega največjega državnega praznika. Med drugimi proslavami v veliki gledališki dvorani v Kopru je bil slovesen sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo. Slika prikazuje naše malčke, ki so popolnoma napolnili veliko dvorano, ko poslušajo program akademije. Izvajalci so bili njihovi starejši tovariši. Več o tem piše današnja Barčica, pa tudi še nekaj slik s te prireditve lahko vidite v njej.

Lep jubilej za Dan republike v Izoli

Navadili smo se na naše intenzivno življenje in se razvadili tako, da mislimo, da se mora v naših pogojih dela in ustvarjanja v petih letih že izredno veliko zgoditi. Kljub temu pa je te dni presenetil zavirljiv napredek in razvoj, ki ga je dosegla v petih letih svojega obstoja mlada tovarna igrača in kovinskih izdelkov MEHANOTEHNIKA v Izoli.

Kolektiv tovarne je za petletnico obstoja priredil vzorno urejeno razstavo, ki prikazuje rojstvo, rast in razvoj in končne uspehe mlade tovarne, ki s svojo proizvodnjo že občutno posega zlasti na domači trg, pa tudi v tujini se že uveljavljajo njeni izdelki.

V skromnih razmerah je bilo leta 1953 osnovano v Izoli majhno, bolj obrtniško kot industrijsko, podjetje za izdelovanje mehaničnih in drugih igrač za naše otroke. Teh je na našem trgu tedaj zelo primanjkovalo in v kolikor so sploh bile, so bile slabe kakovosti. Podjetje se je v

komercialnem pogledu začelo pojavljati na trgu pravzaprav šele v letih 1954/55 — v času, ko so sorodna jugoslovanska podjetja že začela dajati na trg svoje proizvode. Vendar pa je naša izolanska tovarna kmalu vse prekosila s kakovostjo, posebno pa ličnostjo svojih izdelkov. Zdaj ima mlada tovarna že ustaljen sloves, ki se iz dneva v dan veča, z njim pa tudi naročila in trgovske zveze.

Razstava v Strelskem domu v Izoli je nazorno prikazala obiskovalcem razvojno pot tovarne od ustanovitve do danes. Prikazano so številni proizvodni procesi, posamezne delovne faze nekaterih proizvodov in mnogo, mnogo gotovih izdelkov, ki so — okusno razmešeni — na razstavi dajali vtis pravih dežele. Prikazano je bilo tudi delo kolektiva izven proizvodnje — sodelovanje v delavskem upravljanju, družbenem upravljanju, v organih oblasti in množičnih organizacij, sindikalno in kulturno-prosvetno ter športno udejstvovanje, kar kaže na izredno vsestransko aktivnost vseh članov tovarniškega kolektiva.

Slovesnosti ob otvoritvi razstave so se udeležili številni predstavniki javnega življenja iz Kopra in Izole. Razstavo je po otvoritvenih besedah predsednika upravnega odbora podjetja in direktorja odprl za obisk predsednik OLO Koper Albin Dujc, ki je po ogledu razstave zapisal svoje vtise v spominsko knjigo in izrazil prizadevnemu kolektivu vse svoje priznanje. rb

Obsežno razstavo o razvoju in uspehih tovarne igrač in kovinskih izdelkov MEHANOTEHNIKA v Izoli ob njenem petletnem jubileju je slovesno odprl predsednik OLO Koper Albin Dujc, ki ga vidimo na sliki v družbi z direktorjem tovarne Nerinom Gobbom

Upravičeno so lahko ponosni

ste že do Dneva republike, do 29. novembra 1957!

Rečeno — storjeno! Na pomoč je v organizacijskem pogledu priskočil občinski odbor SZDL, pomagal je občinski ljudski odbor — in so takoj začeli z delom. Dne 25. oktobra so zapeli krampi in lopate, samokolnice in vprežni vozovi pa so prevažali material, dovažali kamenje in gramoz, les in vse drugo, kar so graditelji rabili pri delu.

Graditeljev pa ni bilo malo! Nad 250 prebivalcev obeh spolov Kuteževega, Podgraja, Zabič in Trebčan je pošteno pljunilo v roke in zagrabilo za delo — v pičem mesecu so dali 13.456 ur prostovoljnega dela v vrednosti 1.522.000 dinarjev! K temu je treba prišteti še 2528 ur prostovoljnega zidarskega dela (vrednost 537.280 din), potem 672 ur prostovoljnega prevozniskega dela z živinsko vprego (za 940.800 din) in še kamionskih prevozov za 84.000 din.

Posebej pa je treba omeniti požrtvovalno in nesebično pomoč pripadnikov — vojakov, podoficirjev in oficirjev — inženirske enote VP 1132/3 iz Ilirske Bistrice, ki so na cesti opravili 10.890 ur prostovoljnega dela v vrednosti 1.742.400 dinarjev, ne glede na strokovno pomoč, ki so jo pri tem nudili. Sodelovanje vojaških enot in civilnega prebivalstva pri podobnih akcijah je v ilirskobistriški občini postalo že kar

tradicionalno. Rodi pa velike uspehe!

Dan pred praznikom je bila delovna obveza izpolnjena: cesta je bila dograjena, s sedem in pol metra dolgim betonskim mostom vred, s 177 kubičnimi metri zidu in 120 metri nasipa, kar je bilo vse treba napraviti. Prebivalci vsega področja so se skupaj z graditelji in predstavniki občine zbrali na veselo slavo ob otvoritvi ceste, kar je bilo obenem združeno s proslavo Dneva republike. Po kratkem nagovoru je predsednik ObLO Ilirska Bistrica Anton Guštinčič prerezal trak, ki je zapiral cesto in tako novo komunikacijo predal v uporabo vaščanom. K doseženim uspehom je graditeljem in vsemu prebivalstvu čestital in jim zaželel srečen praznik tudi predstavnik JLA podpolkovnik Adolf Jevšnik, ki je posebej poudaril pomen sodelovanja prebivalstva in JLA v skupnih akcijah za preobrazbo in napredek naše dežele.

Po končanih slovesnostih se je razvil veselo rajanje, hvaležni vaščani pa so še prav posebno pogostili tudi graditelje-priпадnike JLA, ki so jim tako nesebično pomagali pri delu.

Med drugimi graditelji je treba še prav posebej omeniti organizatorja akcije Rudolfa Kalca iz Kuteževega. Gotovo ni veliko krajev pri nas, ki bi letošnji Dan republike proslavili na tako slovesen in ponosen način.

Tudi v kmetijstvu kvalificiran kader

Sekretariat za šolstvo LRS je minuli teden sklical zborovanje pedagoških delavcev za pošolsko izobraževanje kmečke mladine. To zborovanje se je pričelo 26. novembra v Ljubljani in nadaljevalo naslednji dan v Ravnu nad Piranom.

Po referatu ravnatelja osemletke v Ravnu Avgusta Gokoviča o vzgojni problematiki v kmetijsko-gospodarskih šolah se je razvila živahna razprava, ki je obravnavala vse probleme KGŠ.

Kmetijsko-gospodarske šole so bile doslej več ali manj prepuščene samim sebi, pa čeprav je njihovo delovanje velikega splošno gospodarsko-kmetijskega pomena. Znano je tudi, da le v kmetijstvu še nimamo zakonitih predpisov za dosego kvalifikacije, medtem ko takšni predpisi že

veljajo za obrt, industrijo, trgovino in za druge gospodarske stroke.

Stroko po znanje posameznih kmetovalcev je nekoč rastlo le zaradi vpliva lastništva in privataniki so svoje znanje prenašali iz roda v rod. Zato ni bilo potrebno obiskovanje strokovnih šol. Danes, ko smo v dobi socializacije vasi in vlagamo velike investicije v kmetijstvo in ko se močno ter smotrno krepi socialistični sektor kmetijstva, se vse bolj postavlja zahteva po izšolanju kvalificiranega kmetijskega delavca. Tako že sedaj potrebujemo v našem okraju več kot 350 kvalificiranih kmetijskih delavcev. Trenutno deluje v koprskem okraju le nižja kmetijska šola v Ravnah pri Pivki, ki pa lahko sprejme naj- (Nadaljevanje na 2. strani)

Opozorilo

UPRAVIČENCEM DO OBMEJNIH PROPUSTNIC PO VIDEMSKEM SPORAZUMU

Stalna jugoslovansko-italijanska mešana komisija je na svojem zasedanju od 15. do 19. oktobra 1957 sprejela naslednje sklepe:

1. Propustnice Videmskega sporazuma bodo po 1. januarju 1958 izdajane z veljavnostjo 12 mesecev.

2. Koristniki teh propustnic bodo smeli potovati po vsem področju sosednje države, ki meji na področje njihovega stalnega prebivališča.

Za sosednje področje velja:

- a) koprskemu področju področje Trsta,
- b) ljubljanskemu področju področje Trsta,
- c) področju Nove Gorice področje Stare Gorice in Vidma, in
- d) področju Kranja področje Vidma.

Na posebno prošnjo bodo upravičenci do propustnic VS le-te lahko dobili tudi za potovanje po celotnem področju, določenem z Videmskim sporazumom.

3. Imetniki propustnic bodo smeli potovati na sosednje področje preko kateregakoli obmejnega prehoda, vrniti pa se bodo morali obvezno na istem mestu, preko katerega so potovali na sosednje področje.

4. Po 1. januarju 1958 bodo propustnice VS opremljene s fo-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sproščeno POSVETU

Delavsko upravljanje na Kitajskem

Na osmem kongresu Vsekitajske zveze sindikatov je bilo mnogo govora o sodelovanju delovnih množic pri upravljanju podjetij. Med drugim so poudarili, da je sistem konferenc delavskih predstavnikov po podjetjih najboljša metoda za razvijanje demokracije, za kontrolo nad upravo in za pravilno poravnavo notranjih protislovij v podjetjih. Čeprav so te konference posvetovalni organi, imajo vendar znatne pravice v obravnavanju proizvodnih, finančnih, tehničnih, socialnih in drugih problemov podjetja. Kitajci prakticirajo torej obliko delavskega upravljanja, ki se jim zdi ustrezna njihovim pogojem.

Holandsko vmešavanje v indonezijske zadeve

Med Holandijo in Indonezijo je nastala v začetku tedna napetost, ki jo je povzročil atentat na indonezijskega predsednika Sukarna. Nekateri znaki kažejo, da so v atentatu zapleteni elementi, ki so bili v politični službi Nizozemcev. Indonezija je prekinila

Opozorilo

(Nadaljevanje s 1. strani)

tografijo koristnika v velikosti 3 x 4 cm (enake velikosti, kot so slike v sedaj veljavnih osebnih izkaznicah). Fotografije ne smejo biti ob predložitvi prošnje za novo propustnico VS starejše od 6 mesecev.

5. Propustnice VS brez fotografije, kakršne so v veljavi sedaj, bodo veljale še do vključno 31. avgusta 1958.

6. Imetnikom novih propustnic VS, opremljenih s fotografijami, ob prehodu meje ne bo treba več predlagati tudi osebnih izkaznic.

7. Bivanje na sosednjem področju je po 1. decembru 1957 podaljšano za 24 ur, tako da lahko traja skupaj 72 ur.

GLEDE NA GORNJE SKLEPE MEŠANE KOMISIJE DAJE TAJNIŠTVO ZA NOTRANJE ZADEVE OLO KOPER NASLEDNJA NAVODILA UPRAVIČENCEM DO PROPUSTNIC VS:

Upravičenci na propustnice VS, ki teh še ne posedujejo, pa bi jih hoteli imeti, morajo po 20. decembru 1957 predložiti prošnjo s fotografijo formata 3 x 4 cm. Na hrbtini strani slike mora biti napisan priimek in ime prosilca ter njegovi rojstni podatki.

Vsi upravičenci, ki propustnice VS že posedujejo, pa morajo po 20. decembru 1957, ko predložijo dosedanj propustnico v obnovitveni veljavnosti, le-tej priložiti svojo fotografijo velikosti 3 x 4 cm, ki mora imeti na hrbtini strani napisan priimek in ime prosilca in številko njegove propustnice VS.

Uradi, ki bodo sprejemali propustnice ter fotografije, bodo obenem zabeležili tudi osebni opis prosilcev, zato naj upravičenci takrat prinesejo s seboj tudi svojo osebno izkaznico.

Poudarjamo, da morajo biti fotografije prav velikosti 3 x 4 cm, ker pristojni uradi slik drugega formata ne bodo sprejemali.

Obrazce prošnje za novo propustnico Videmskega sporazuma prodajajo vse trafikantne prodajalne Primorske založbe LIPA.

Prošnje s priloženimi fotografijami za nove propustnice VS bodo kot doslej vsak dan razen ob nedeljah sprejemale poslovalnice potovalnih uradov ADRIA in PUTNIK v Kopru, Portorožu, Kozini in Sežani ter vse postaje Ljudske milice.

Mladolletniki med 12. in 16. letom starosti bodo morali v prihodnje prav tako kot polnoletni državljani vlagati prošnje za redne propustnice VS, ker potrdil o identiteti pristojni uradi ne bodo več izdajali.

Iz pisarne
Tajništva za notranje zadeve
OLO KOPER

radijske in telefonske zveze z Nizozemsko, vlada v Rotterdamu pa je prepovedala svojim državljanom dostop v Indonezijo. Ozadje napetosti nam bo nekoliko bolj razumljivo, če povemo, da je Nizozemska investirala v Indonezijo za pridobivanje kavčuka, čaja, kave in palmovega olja ter v ladjedelnice in pomorski transport okrog milijardo in pol dolarjev.

Hammarskjöld v Jeruzalemu

Glavni tajnik OZN Hammarskjöld se že nekaj dni mudi na uradnem obisku na Bližnjem vzhodu zaradi incidentov na Siro-sko-izraelski in jordansko-izraelski meji. Hammarskjöld se je v Amanu razgovarjal z jordanskimi državniki, ki so mu obrazložili svoja stališča. Zagotovili so mu, da bo Jordanija sodelovala v komisiji OZN za nadzorstvo nad premirjem. V torek je prispel glavni tajnik OZN v Jeruzalem, kjer se je začel razgovarjati s predsednikom izraelske vlade Ben Gurionom.

Tudi Madagaskar zahteva neodvisnost

Nacionalistični voditelji na Madagaskarju so na svojem kongresu zahtevali ustanovitev neodvisnega Madagaskarja. Pri tem so izrazili pripravljenost, da bo »republika Madagaskar vsestransko sodelovala s Francijo«. Kakor je znano, je Francija zasegla otok pred šestdesetimi leti. Pred desetimi leti se je začelo na otoku široko gibanje za neodvisnost, ki ga je Francija z vojaško silo zatrla. Zdaj so se nacionalistični voditelji odločili za diplomatsko borbo.

Razširitev upora v Španskem Maroku

Iz začetne iskre v španskem Maroku je nastal plamen. Upor-niške sile v Ifniji so prodrele do Atlantske obale in preprečile, da bi se izkrcalo špansko vojaštvo. Frankistične transportne eskadre so se morale umakniti na odprto morje. Obkoljene garnizije v Ifniji pa oskrbujejo Španci tako, da jim s padali iz letal dobavljajo živež in opremo. Uporniki so razširili boje tudi na kolonijo Rio de Oro.

ZUNANJE POLITIČNI KOMENTAR JUGOPRESA

Nedоследnost Zahodne Nemčije in Italije v izvajanju atlantske politike

Te dni, ko zaključujejo priprave za decembrsko zasedanje Sveta Atlantskega pakta, se med članicami pakta pojavljajo nova nasprotja, celo taka, ki so bila doslej svetovni javnosti popolnoma neznan. Tako nastopa kot problem protislovje med težnjami ZDA v svetovni politiki in med težnjami evropskih zaveznikov Amerike.

Druga stvar, ki ustvarja resno zaskrbljenost atlantskim zaveznikom, je povečanje različnih stremeljenj v uveljavljanju lastnih koncepcij o svetovni politiki tako med zahodnoevropskimi, kontinentalnimi deželami, kakor tudi med ZDA, Veliko Britanijo in Kanado. Razen tega se manjši atlantski zavezniki bojijo, da bi njihovo sodelovanje v Atlantskem paktu nekatere velesile izkoristile za lastne kolonialistične podvige.

Poseben položaj imata danes Zahodna Nemčija in Italija. Ti dve bivši velesili imata določene obveznosti do večjih, kot tudi do manjših dežel. Kadar branita svoj sedanj položaj, se raje vežeja z manjšimi zavezniki, kadar pa je govora o možnostih, da se zopet vrneja v krog velesil, takrat je njuna politika enaka politiki velikih držav. Takšen način vedenja dvostranske politike najbolj prepričljivo dokazuje zahteve, s katerimi je te dni nastopil v Washingtonu zahodnonemški zunanji minister von Brentano in tudi ideje, ki so se pojavile v italijanskih časopisih ob obisku zahodnonemškega predsednika Teodora Heussa v Rimu.

Čeprav po vsej splošni logiki sodi Zahodna Nemčija med manj pomembne zaveznike Atlantskega pakta, nastopa zahodnonemška vlada tako, da je v določenih trenutkih ocenjena bolj evropska kot atlantska dežela. To je tudi verjetno eden izmed razlogov, da je von Brentano v Washingtonu zahteval, da morajo ZDA svoje najvažnejše sklepe o evropskih vprašanjih sestavljati v popolnem soglasju z vsemi članicami Atlantskega pakta. To kaže na težnjo, da bi se nekatere članice Atlantskega pakta zavarovale pred možnimi presenečenji, ki bi jih lahko napravila tista dežela, katere interesi so razširjeni

Alžirsko vprašanje pred OZN

Letošnje zasedanje Glavne skupščine OZN se po dveh in pol mesecih živahnih razprav približuje koncu. Izmed 65 točk, kolikor jih je bilo na dnevnem redu, jih bodo morali obravnavati še nekaj manj kot 10. O najvažnejših vprašanjih razpravljata Politični odbor in Odbor za ekonomsko in finančna vprašanja.

Politični odbor že nekaj dni pretresa alžirsko vprašanje. Ze drugo leto zapovrstjo je to pereče mednarodno vprašanje pred Združenimi narodi. Lani je Francija v znak protesta zapustila ta najvišji mednarodni forum, letos se to najbrž ne bo zgodilo. Nek-

daj mogočna dežela ob Rokavskem prelivu je danes le malo pomembna sopotnica velikih zahodnih zaveznikov. In le-ti so prav malo naklonjeni francoskim koncepcijam v Severni Afriki, zlasti ZDA, ki si zmeraj bolj prizadevajo dobiti vpliv tudi na črnem kontinentu. Najlepši dokaz za to je ameriško pošiljanje orožja Tuniziji in obisk maroškega sultana v Washingtonu.

Ne glede na to, kako se bo zaključila razprava v OZN, je treba povedati, da so zgledi za rešitev alžirske krize precej boljši kot prejšnja leta. V Franciji sami se je namreč začela močna akcija,

da bi to pereče vprašanje, ki je stalo Francijo ogromno človeških žrtev in kupe denarja, na ta ali na oni način spravili z dnevnega reda. Na čelo akcije je stopil bivši predsednik vlade radikal Mendès-France, ki sodi, da je zdaj najprimernejši trenutek za sprejem tuniško-maroškega posredovanja. Zlasti zato, ker to posredovanje ne žali francoskih čustev in upošteva tudi francoske interese.

Razen o alžirskem vprašanju bodo v prihodnjih dneh (verjetno v začetku prihodnjega tedna) razpravljali v Političnem odboru tudi o ciprskem vprašanju. Zadevo je sprožila Grčija, ker niso uresničili lanskih priporočil OZN o »miroljubni, demokratični in pravični rešitvi ciprskega vprašanja.« Odbor bo zaključil svoje delo z razpravo o sovjetskem pozivu, naj sprejme Glavna skupščina pet načel miroljubne koeksistence med državami.

Novice s Tržaškega

Slovenski šolniki na Tržaškem, ki jih je sprejela v službo bivša ZVU, so zelo nezadovoljni in so tudi protestirali pri vladnem generalnem komisarju, ker vlada noče urediti njihovega položaja, kot je obljubila za vse druge uslužbence ZVU. Pred nekaj dnevi je bila namreč v Rimu posebna delegacija sindikalne organizacije te stroke, ki je po dolgih pogajanjih končno le dosegla, da bodo urejene delovne razmere, stalež itd. vseh uslužbencev, ki jih je sprejela v službo bivša Zavezniška vojaška uprava.

Tudi slovenske šolnike je sprejela v službo ZVU, njihov položaj pa ni še urejen. Nimajo stalne namestitve, ni urejeno vprašanje službene dobe, pokojnin itd. Vsako leto morajo učitelji in profesorji, ki poučujejo že 15 do 20 let, vlagati prošnje in prav do začetka šolskega leta si niso na jasnem, če jih bodo sploh sprejeli v službo. Razumljivo je, da so zaradi tega hudo prizadeti, tako moralno kot materialno.

Ze je kazalo, da bo to vprašanje rešeno z zakonitvijo slovenskega šolstva. Mnogi upravičeno vidijo, ker se tudi to vprašanje vleče v nedogled, v vsem tem diskriminacijo s strani oblasti do slovenske šole in slovenskih šolnikov, čeprav bi morali biti odnosi oblasti do njih v duhu medsebojnega sodelovanja ter sožitja.

Na zadnji seji pokrajinskega sveta je prišlo do neljubega incidenta, ker predsednik pokrajine prof. Gregoretti ni hotel sprejeti na dnevni red protestne resolucije proti vladni prepovedi vsedržavnega zbora partizanov v Rimu. V znak protesta so sejno dvorano zapustili vsi komunistični pokrajinski svetovalci.

Ob koncu preteklega tedna, zlasti pa za državni praznik FLRJ, je Trst obiskalo veliko število jugoslovanskih izletnikov tako iz obmejnega pasu, kot iz Ljubljane, od koder je 29. novembra prispel izreden turistični vlak in več avtobusov. Tržaški trgovci so se tega obiska zelo razveselili, saj so napravili dobre kupčije.

Neodvisna socialistična zveza je sklenila, da bo v najkrajšem času na

pristojnem mestu protestirala proti komisarju upravi na občini in da bo zahtevala čimprejšnji razpis novih upravnih volitev. Tako je sklenila tudi republikanska stranka in so se temu sklope pridružile tudi druge levičarske skupine.

PRI CEPLJENJU OTROK PROTI OTROŠKI OHROMELOSTI

Stoodstotna udeležba

Odgovori staršev na vprašanje raznašalcev vabil k cepljenju niso bili vedno pritrilni. Bilo je pomislekov in neodločnosti. Zato so se morali zdravstveni delavci marsikje spoprijeti s starimi nazori. Toda veliko prizadevanje zdravstvenega kadra in pa dejstvo, da je občina prevzela stroške za cepljenje predšolskih otrok, je rodilo uspeh.

Ze pred začetkom cepljenja so bila po vaseh zdravstvena predavanja. Mnogo so pripomogli k uspehu tudi učitelji, ki so sklicali sestanke staršev. Teren je bil dobro pripravljen.

Zdravstveni delavci se to pot niso zadovoljili z običajnimi središči. Bili so mnenja, da bo dobro, če se čimbolj približajo domovom. Tako so za vse predšolske otroke določili kar deset cepišč: v Divači, Lokvi, Rodiku, Senožečah, Vremskem Britofu, Barki, Škocjanu, Misliah, Podgradu in Gornjih Ležečah.

Ekipa je imela na seznamu 567 otrok. In prav vsi ti otroci so prišli k cepljenju, vendar jih je bilo 18 odklonjenih zaradi bolezni. Iz tega je razvidno, da je bila udeležba stoodstotna.

Ker je po prvem cepljenju predšolskih otrok ostalo še dovolj

cepiva, je ekipa takoj organizirala cepljenje učencev prvih razredov osnovnih šol.

Drugo cepljenje predšolskih otrok bo po temle razporedu: 16. decembra ob 13.30 uri na Barki, ob 15. uri na Misliah, ob 16.30 uri pa v Podgradu; 17. decembra ob 14. uri v Vremskem Britofu, ob 16. uri pa v Škocjanu; 19. decembra ob 8. uri v Senožečah za Senožeče, ob 10. uri pa za okolico; 20. decembra ob 8. uri v Divači, ob 14. uri pa v Lokvi; 21. decembra ob 10. uri v Rodiku, ob 15.30 uri pa v Gornjih Ležečah. Cepljenje bo v istih prostorih kot prvi in ta razpored velja tudi za otroke prvih razredov osnovnih šol.

Ker je le trikratno cepljenje učinkovito, je zdravstvena ekipa prepričana, da bodo starši tudi to pot pokazali isto razumevanje in skrb za lastne otroke

-er

Tudi v kmetijstvu novi kadri

(Nadaljevanje s 1. strani)

več 30 učencev letno. Predvidena je tudi otvoritev nižje kmetijske šole v Škocjanu pri Kopru. Vendar pa s tem vprašanjem povečanja števila kvalificiranih kmetijskih delavcev še ne bo popolnoma rešeno. Zato lahko pozdravimo sklep republiškega zbora o nujnosti okrepitve dela kmetijsko-gospodarskih šol, ki tudi lahko v tej smeri odigrajo pomembno vlogo. Treba pa bo seveda vzporedno z realizacijo tega predloga odstraniti vrsto težav, ki so v glavnem materialnega značaja.

V okraju Koper je lani delovalo 14 KGS in njihovo delo je nadziral posebni šolski inšpektor. Čeprav so te šole šele na začetni stopnji razvoja, je praksa pokazala, da so pogoji, da postanejo te šole kos vsem nalogam. Letos deluje v okraju 15 KGS. Med njimi jih je 6 (Raven, Sečovelje, Marreze, Dutovlje, Stanjel, Gradin), ki poskusno uvajajo celotni učni načrt z zaključnim izpitom. Žal pa te šole razpolagajo le s skromnimi proračunskimi sredstvi in to v višini od 60 do 100 tisoč dinarjev, le šoli v Stanjelu in Dutovljah imata na razpolago po 600 tisoč dinarjev.

Ta sredstva so vsekakor preskromna, saj vzdrževanje šolskega vrta in pouk v njem zahtevata znatno več denarja kot 80.000 letno, kar zadostuje komaj le za kritje honorarjev predavateljem. Ker pa je težnja, da bi KGS kar najbolj pripomogle k povečanju števila nujno potrebnih kvalificiranih kmetijskih kadrov, bo treba takoj poiskati pot, da to vprašanje prej, ko mogoče rešimo v našem okraju v skladu z zahtevami našega sedanjega kmetijskega razvoja.

A. G.

Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Stane Skrabar — Odgovorni urednik Rastko Bradackja — Za tisk odgovarja Franc Zdešar

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR POSTOJNA ZAČEL Z REDNIM DELOM

V sredo problemov

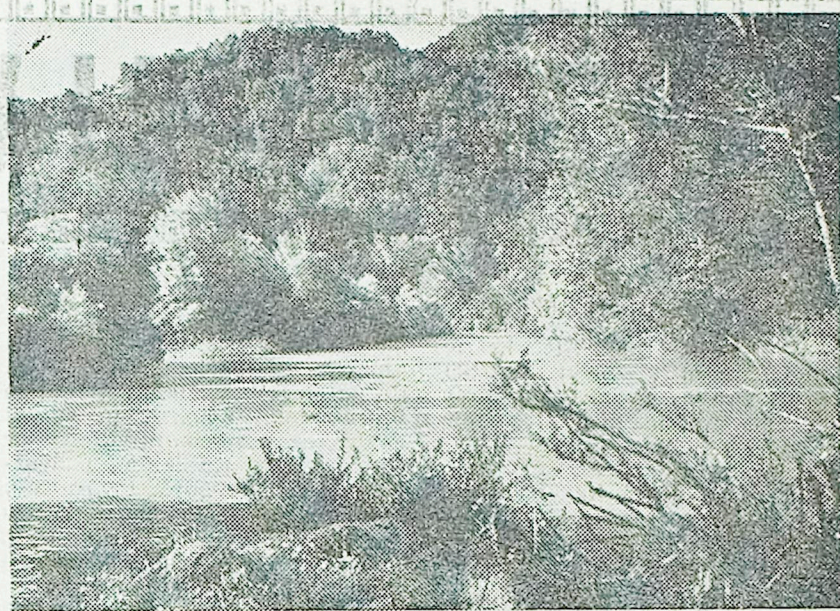
Že drugič po izvolitvi so se vsi ljudski odborniki ObLO Postojna zbrali na seji in se pogovorili o tekočih zadevah. Najprej sta se zbor proizvajalcev in občinski zbor sestala ločeno, nato pa sta imela skupno sejo v sejni dvorani občine. Na sejah obeh zborov je bila pri sprejemanju odloka o spremembi statuta občine živahna razprava predvsem glede določitve števila bodočih krajevnih odborov. Po prejšnjem statutu je občina Postojna imela 31 krajevnih odborov, med katerimi so bili najbolj delavni krajevni odbori v Planini, Orehku in Prestranku. Po novem predlogu bo na področju občine delovalo le 10 krajevnih odborov. Nekaj odborov je bilo za to, da bi se krajevni odbor Razdrto združil s krajevnim odborom Ubeljsko, vendar so potem osvojili utemeljeni predlog odbornika Ignaca Komarja iz Razdrtega, da je krajevni odbor ostal še v Razdrtem. Predlog odbornika Borisa Križaja, naj bi ostal še nadalje krajevni odbor Orehek, pa je bil zavrnjen in se vas Orehek vključi v krajevni odbor Prestranek. Tako bodo odslej krajevni odbori le: v Planini, Studenem, Bukovju, Razdrtem, Ubeljskem, Hruševju, Prestranku, Hraščah, Hrenovcah in Velikem otoku.

Na skupni seji sta zbor izvolila še dve stalni odborniški komisiji, in sicer komisijo za vo-

litve in imenovanja, ki šteje 5 članov, katere predsednik je odbornik Zdravko Smrekar, in 5-člansko komisijo za prošnje in pritožbe s predsednikom Janezom Kranjcem. Namesto dosedanjih 14 svetov občinskega ljudskega odbora bo v bodoče 11 svetov: Svet za splošno upravo in notranje zadeve (9 članov, predsednik dr. Viljem Lippaj, predsednik Okrajnega sodišča Postojna); Svet za družbeni plan in finance (9 članov, predsednik Alojz Dužnik, direktor podružnice KB Postojna); Svet za kmetijstvo in gozdarstvo (11 članov, predsednik Alojz Zakrajšek); Svet za obrt in industrijo (9 članov, predsednik Adolf Gerželj); Svet za blagovni promet in turizem (9 članov, predsednik Slavko Humar-Hrast, direktor trgovskega podjetja »Nanos«); Svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve (9 članov, predsednik ing. Jože Drnovšek); Svet za delo (7 članov, predsednik Julijan Uhelj); Svet za šolstvo, prosveto in kulturo (9 članov, predsednik Slavko Černelič, okrajni javni tožilec v Postojni); Svet za zdravstvo (7 članov, predsednik Franc Čepirlo); Svet za socialno varstvo in varstvo družine (9 članov, predsednik Janez Kranjc, upravnik Dijaškega doma v Postojni); in še Svet za telesno vzgojo (7 članov, predsednik Miro Kranjc).

Na seji so nadalje določili, da

bodo porabili 3.500.000 dinarjev iz stalnega rezervnega sklada za potrebe kanalizacije in popravila vodovodnega omrežja. Dalje so odobrili kredite kmetijskim gospodarskim enotam v Razdrtem, Prestranku, Hruševju in Orehku v skupnem znesku 6.670.000 dinarjev za nabavo traktorjev in molznih aparatov, Zavodu za komunalno gospodarstvo so odobrili posojilo v znesku 4 milijone 80 tisoč dinarjev za nabavo novega tovornega avtomobila, gostinskemu podjetju »Javornik« pa posojilo v znesku 2 milijona 800 tisoč za nabavo gostinske opreme. Ob koncu seje so odborniki še sprejeli sklep o ustanovitvi poslovalnice Zadrzne hranilnice in posojilnice v Postojni. »Ština«

Lepote notranjske Reke pod Vremami

PERSPEKTIVA RAZVOJA TURIZMA V OBČINI DIVAČA

Osrednji problem Škocjanske jame

Občina Divača nima surovinskih in drugih pogojev za povečanje gospodarske zmogljivosti in za ekonomski dvig na podlagi ustanavljanja novih in razvijanja obstoječih kapacitet. Edini »zlati rudnik« je njeno naravno bogastvo — v prvi vrsti Škocjanske jame. To pomeni, da je razvoj turizma na podlagi maksimalnega izkoriščanja naravnih lepote ob izboljšanju obstoječih pogojev edino možno in ekonomsko upravičeno izhodišče za vsesplošen razvoj gospodarstva te občine. Le v okviru te rešitve si je mogoče zamisliti povečanje narodnega dohodka in življenjskega standarda na tem sicer pasivnem predelu.

Ko govorimo o turizmu v divaški občini, imamo pred očmi ne samo naravne in druge lepote, ki predstavljajo kompleks turističnih zanimivosti — Škocjanske jame, Divaško jamo, jamo Vilenico pri Lokvi, Tabor v Lokvi, bližina kobilarne Lipica, gotске freske iz XII. ali XIV. stoletja v fameljski cerkvi (redki primer primorsko-istrske likovne umetnosti), še redke primere starih tipičnih primorskih hiš z zunanjim hodnikom v Divači itd., ampak tudi lego tega dela kopskega okraja in vse ostale pogoje, ki sami ob sebi po-

večujejo možnosti za vse naglejši razvoj turizma.

S tem, da je bil obmejni blok pri Lipici odprt tudi za motorni promet (za sedaj omejen urnik bi kazalo prej ali slej podaljšati), so bila odprta neposredna vrata med Trstom in tem delom njegovega bližnjega zaledja. Divača sama predstavlja važen železniški vozil Ljubljana—Trst—Pulj in cestno križišče Ljubljana—Koper—Trst—Gorica—Iirska Bistrica—Reka. V tem ozkem sektorju se torej odvija intenziven domač in vse bolj naraščajoči tujski promet.

Kljub vsemu, kar je bilo doslej storjenega, lahko trdimo, da še zdaleka niso izkoriščene vse možnosti za razvoj turizma na tem območju. Zato je res že skrajni čas, da zamujeno nadoknadimo. K temu silijo že samo podatki o naraščajočem številu obiskov v Škocjanskih jamah: v letu 1955 — 6.250, v letu 1956 — 8.330, do 30. septembra 1957 — 18.160. Ze odobreni investicijski program za elektrifikacijo jam pa predvideva naslednji stalni porast števila obiskovalcev: leta 1958 — 40.000, leta 1960 — 60.000, leta 1965 — 100.000 in leta 1970 — 150.000.

Gornje številke bi bile seveda brez pomena, če ne bi občina Divača s pomočjo okraja Koper že sedaj in-

tenzivno reševala kompleksa problemov, ki so nujno povezani z vprašanjem razvoja turizma kot osnovnega gospodarskega problema.

Investicijski program in glavni prospekt za elektrifikacijo Škocjanskih jam sta že izdelana in odobrena. Z delom bodo pričeli, takoj ko bo odobreno posojilo iz republiškega investicijskega sklada v višini 17 milijonov dinarjev, kar bo predvidoma v najkrajšem času. V začetni fazi je tudi izdelava investicijskega programa in glavnega projekta za gostišče ob jamah. Kot rečeno, je bil letos obmejni blok pri Lipici odprt tudi za motorni promet. Nujno pa se kaže potreba po otvoritvi, vsaj v turistični sezoni, redne avtobusne proge Trst—Bazovica—Lipica—Divača—Škocjanske jame. V Divači že postavljajo tri bencinske črpalke. Po potrebi pa bodo postavili po eno improvizirano črpalno postajo v Lokvi, Matavunu in Senožečah. Za boljše preskrbo z mesom so v Divači adaptirali klančnico z napeljavo vode, dogradili sanitarije, greznice itd., tako da sedaj objekt ustreza vsem sanitarnim in tehničnim zahtevam. Izdelana sta tudi investicijski program ter glavni projekt za adaptacijo pekarnice v Divači s prodajno boljše vrste kruha in slaščic.

Treba pa bo storiti še marsikaj. Predvsem bo morala občina skrbeti za povečanje števila gostišč s toplo hrano v Lokvi, Matavunu in v Vremški dolini. V sami Divači se kaže potreba po prodajalni zelenjave in sadja. Tudi postrežba v obstoječih gostinskih podjetjih se bo morala izboljšati. Nobeno gostišče še nima »express« aparata za kavo. Morda bi ga najbolj potrebovali restavracija »Risnik« in kolodvorska restavracija v Divači.

V perspektivnem načrtu za razvoj turizma je tudi ureditev parkirnega prostora v Matavunu ter določitev in ureditev campinga ob Reki v neposredni bližini Škocjanskih jam. Jasno pa je, da bo treba ob povečanem turističnem prometu misliti tudi na ureditev prenočišč, zlasti v Matavunu in Divači.

Končno — in morda ne na zadnjem mestu — pride v poštev še asfaltiranje ceste od nove magistrale do Matavuna, razširitev bližnjice iz Dolnjih Ležeč (izhodišče v Divači) preko razgledišča nad Veliko jamo do Matavuna, modernizacija poti v Škocjanskih jamah in postavitev kioskov pred vhodom v jame za prodajo razglednic, spominčice itd. V daljši perspektivi, morda do konca leta 1961, pa bo potrebno urediti izhod iz jam z dvigalom skozi Okroglico (naravno okroglo brezno) v Skocjanu.

Do konca leta 1961 bo občina potrebovala skupno 71.000.000 dinarjev. Glede na važnost in nujnost že predvidenih investicijskih del pa je od tega zneska potrebnih še v letu 1958 66.000.000 dinarjev. K tej vsoti bo občina lahko prispevala 19.500.000 dinarjev. Razliko bi morala prispevati okraj Koper — s 13.500.000 dinarjev, republika pa s 33.000.000 dinarjev (od tega 12.000.000 dinarjev posojila). Pomen Škocjanskih jam s turističnega vidika namreč presega občinske, pa tudi okrajne meje, potrebe za njihovo ureditev pa občinsko in okrajno eno pa tudi večletno finančno zmogljivost. —er

Na pravi poti

V prvi polovici letošnjega leta je Turistično-olepševalno društvo v Izoli razpisalo nagradno tekmovalstvo za olepšanje mesta. Društvo je imenovalo posebno komisijo, ki je med sezono večkrat pregledala in ocenila razna olepševalna dela, predvsem ureditev dvorišč, vrtov, parkov, cvetličnih nasadov in čistočo ulic. Po preteku objavljenega roka je komisija poročala o uspehih posameznih tekmovalcev. Razveseljivo je, da se je večina prebivalcev že spomlad lola raznih drobnih očistevalnih del, zlasti gojenja cvetic, kar ni zahtevalo večjih denarnih sredstev, ampak le nekaj čuta za lepoto, časa in dobre volje.

Najboljšim med njimi (Tul, Baša, Šajin, Vidrih, Kocjančič) je društvo na izredni seji za okusno ureditev vrtov in dvorišč ter za lepe rožne nasade podelilo nagrade.

Zaradi letošnjega zanimanja prebivalstva bo društvo v prihodnjem letu še aktivneje propagiralo čut za lepoto mesta in skušalo pridobiti za olepševalna dela tudi tiste stanovalce, ki so letos hote ali slučajno stali ob strani. Predvsem pa bo treba preprečiti nekulturno trganje in uničevanje cvetja, kar so iz občestnosti počenjali šolski otroci in žal tudi odrasli.

Društvo bo iz lastnih sredstev nabavilo dovolj rožnih sadik, ki jih bo brezplačno razdeljevalo vsem ljubiteljem cvetja, trgovine pa naj bi poskrbele, da ne bo zmanjkalo lončkov in semen.

Ljudje in kraji ob Pivki

Izšel je Zbornik Kluba postojnskih študentov ob 10-letnici priključitve Primorske k Jugoslaviji

Klub postojnskih študentov je nameraval ob 10-letnici priključitve Primorske k Jugoslaviji izdati zbornik »Ljudje in kraji ob Pivki«. Žal je ta pomembna obletnica že za nami, zbornik pa še vedno ni izšel zaradi nepredvidenih ovir.

Zbornik naj bi prikazal vsesplošni razvojni potek v treh občinah ob Pivki: Postojni, Pivki in Ilirski Bistrici. Razen članov kluba sodelujejo pri sestavi zbornika priznani strokovnjaki in znanstveniki. Zbornik bo zlasti podrobno obdelal obdobje med NOB in čas po osvoboditvi.

S. Č.

NAS GOSPODARSKI KOMENTAR

Parast in sprememba strukture osebne potrošnje

Osrednje vprašanje, o katerem največ razpravljamo, je vprašanje perspektivnega načrta gospodarskega razvoja. Vemo, da bo o tem v prihodnjih dneh razpravljala Zvezna ljudska skupščina. Vemo pa tudi, da je bilo ob sestavi tega načrta postavljeno kot temeljno načelo, da mora biti osebna potrošnja pri določanju ostalih vrst potrošnje na prvem mestu. Predstavlja mora bistveno sorazmerje pri delitvi dohodka.

Vprašanje osebne potrošnje je tako eno izmed vprašanj, ki tudi najbolj zanima široke mase, čeprav pri tem često pozabljajo, da predstavlja gospodarsko enoto in da zagotavlja nemoten razvoj celotnega gospodarstva le nemoten in pravilen razvoj posameznih njegovih sestavnih delov. Res je sicer, da lahko dobi v določenem času ta ali ona veja, ta ali oni del večji poudarek. Vendar je treba vedno zlasti pri načrtovanju gospodarstva skrbeti, da ne pride do nesorazmerij in do neenakomernih ter skokovitih porastov ali padcev v posameznih členih gospodarstva, kar lahko poruši celotno zgradbo in ves postavljeni načrt.

Osebna potrošnja predstavlja v bodoče v smislu smernic perspektivnega načrta, osnovno nalogo in to v tem smislu, da je treba zagotoviti njen trden in enakomeren razvoj in da je treba vskladiti strukturo te potrošnje. V tem pogledu nas čakajo precejšnje naloge in o tem je tudi precej govora zlasti v pregledih, ki obravnavajo gospodarska vprašanja. Gre namreč predvsem za naslednja vprašanja: v prvi vrsti je treba spremeniti sorazmerje med stroški za prehrano in za industrijske proizvode. Ugotovljeno je namreč, da je pri nas delež stroškov za prehrano višji kot v razvitih državah in presegajo ti stroški čisto 55% vseh dohodkov. Poleg tega nesorazmerja je značilna za našo prehrano potrošnja znatno več živil rastlinskega kot živalskega izvora. Tako je n. pr. pri nas, čeprav na prvi pogled zgleda neverjetno, delež mesnate hrane jajc, mleka in podobno 20%, v razvitih državah pa celo do 42%.

Dalje je treba omeniti, kar izhaja že iz prve ugotovitve, da je delež industrijskih proizvodov v

osebni potrošnji še vedno nizek kljub temu, da lahko opazimo v zadnjih letih, to je od l. 1952, viden napredek. Seveda pa je to vprašanje tesno povezano z dvigom realnih dohodkov in povečano proizvodnjo doma. V tem pogledu smo kot rečeno dosegli napredek, toda v celoti še ne moremo biti s tem zadovoljni, saj je precejšen del tega napredka v potrošnji industrijskega blaga, posledica izrednega porasta potrošniških kreditov. Da bi glede tega dosegli sorazmerje, so bili podzveti ukrepi, ki naj vplivajo na pravilnejše trošenje teh kreditov.

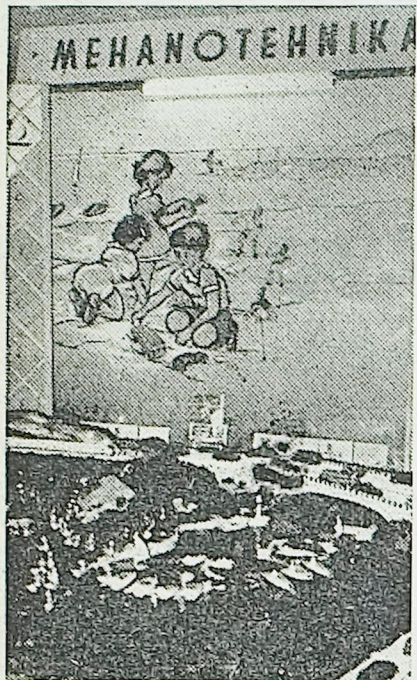
Posebno vprašanje, o katerem govorimo v zvezi z osebno potrošnjo, je vprašanje najemnin. Tudi o tem vprašanju je v zadnjem času veliko govora, prizadeva pa v bistvu vse državljanje. Pri tem je poudarka na dveh značilnostih: prvič, da sedanje najemnine ne krijejo izdatkov, ki so potrebni za vzdrževanje in popravila hiš, drugič pa, da znaša delež najemnin v dohodkih delavske družine komaj 2,7%, uslužbenske pa 3,4%. Vsekakor je to problem, ki ga ni moči zanikati, čeprav je v navedenih odstotkih zajeto državno povprečje, ki zlasti za naše razmere, kjer je stanovanjski standard znatno višji, ne more popolnoma držati ter bi delež najemnine v dohodkih znašal do 10%. Je pa vprašanje ureditve tako imenovanih ekonomskih najemnin, ki naj bi odgovarjale višini, s katero bi bilo zagotovljeno vzdrževanje zgradb, eno bistvenih vprašanj, ki ga je treba urediti in ki zadeva seveda osebno potrošnjo. Predlog je, da naj bi se rešitev prepustila občinam, kar bo omogočilo reševanje vprašanja tako kot zahtevajo potrebe in razmere na terenu.

Pričakovati je, da bo z novimi predpisi o delitvi dohodka in o ureditvi prejemkov uslužbencev ter pokojnin, storjen z letom 1958 korak naprej v urejanju odnosov, ki zadevajo osebno potrošnjo. S tem bodo nastali tudi določeni notranji premiki, ki pa niso v tem, kot kažejo podatki za letošnji oktober, ko so narasli po statističnih podatkih življenjski stroški za 3%, dočim so realne plače kljub dvigu po vsoti, padle. Računati pa moramo, da gre tu za začenšen pojav, ki ga bo moči pravilno analizirati šele kasneje.

-dt-

DEŽELA SANJ V IZOLI

Oj, hoj! Aj, aj! Kaj pa je to? Zdi se kot prizor iz utopističnega romana Dan Nič, ki je pravkar izšel v zbirki Ljudska knjiga Prešernove družbe. Krog nas diha poletje. Morska sinjina se spaja z nebesno, vmes pa pesek. Na pesku otroci pri brezskrbni igri. Po hribu pod tem prihaja iz predora lepa avtomobilna cesta, se pne v elegantnem mostu čez iztok prekrasnega jezera. V neposredni bližini pa je še najmodernejša letališča z dvema navzkrižnima pistama za vzlet in pristajanje, s hangarji in vsemi drugimi napravami.

Pravljica dežela na razstavi

Pa ne samo to. Navedel sem komaj nekaj drobtin z razstave, ob katerih so in bi uživali posebno naši otroci. Namen razstave pa ni bil samo ta, da bi prikazala le finalne izdelke MEHANOTEHNIKE prireditelji so hoteli in tudi uspeli z njo prikazati razvojno pot tovarne in njenega delovnega kolektiva od ustanovitve pa do danes, prikazali so proizvodne procese za posamezne predmete, prikazali so stroje in naprave za izdelovanje igračk in drugih izdelkov, prikazali pa so tudi delovni kolektiv in razvoj delavskega samoupravljanja v tovarni, delo sindikalne podružnice, udejstvovanje tovarniških delavcev v političnem življenju občine in okraja, v športnih in drugih organizacijah, tekmovalnih in kaj vem, v čem vsem.

Bogato in pestro, vrelo življenje! Res je bilo vredno videti razstavo. Kdo bi mogel opisati vso pestrost in bogato raznolikost razstavljenih finalnih izdelkov, ki brez skrbi lahko tekmujejo po videzu in kakovosti s podobnimi tujimi izdelki. Kot surovini prevladujeta kovina in plastična masa. Posebno zanimive so seveda tehnične igrače, ki otroke naravnost silijo v pametno in koristno igro: sestavljanje in razstavljanje najrazličnejših tehničnih predmetov. To navaja mladino na razmišljanje, ustvarja pri njej veselje za določeno zvrst človekove dejavnosti in ni pretirano, če rečemo, da imajo igrače svoj vpliv na izbiro poklica pri mladem človeku.

Mlada tovarna se s svojimi izdelki vedno bolj uveljavlja na trgu. Ne samo na domačem — tudi v tujini. Premagane so začetne težave. Najboljše spričevalo za tovarno so — prazna skladišča. Vse izdelke — in teh ni malo — namreč številni kupci takoj pokupijo. Kupcev — v glavnem grosističnih in izvoznih podjetij — je doslej že 707. Tovarna stoji torej na trdnih temeljih in je že pomemben činitelj v gospodarskem življenju izolanske občine, koprškega okraja in celo naše republike, ker odločilno posega na trg s svojimi priznanimi izdelki — starejšim v zadovoljstvo, najmlajšim pa v veselje.

ZALOŽBA OBZORJA MARIBOR

je pravkar izdala:

Ana Wambrechtsammer
DANES GROFJE CELJSKI
IN NIKDAR VEČ

Zgodovinski roman »Celjski grofje« je pisan v slogu srednjeveške kronike, v kateri nam Berthold Aprehar kot očevidec opisuje rast in propad močne rodbine Celjskih grofov. Po slogu in moči pripovedovanja je moč postaviti roman ob stran Tavčarjevi Visoki kroniki. Knjigo je prevedel dr. Niko Kuret. — Knjiga je v prodaji po subskripcijski ceni, če jo bo posameznik naročil do 31. decembra 1957 v knjižni zbirki »Nova Obzorja«, sicer pa v vseh knjižarnah Slovenije od 1. decembra 1957 dalje.

Janez Vidic:

CIRKUS

Slikanica za izpolnjevanje z barvniki je v prodaji v vseh knjižarnah Slovenije od 1. decembra 1957 dalje.

Člani SZDL!

Naročajte, berite in širite
svoje glasilo SLOVENSKI
JADRAN!

Za praznike v bolnišnici v Izoli

Ko je bilo v prvih popoldanskih urah 28. novembra zaključeno »uradno« delo v izolski bolnišnici, je kmalu pričelo tako imenovano »garanje«. Pridrčal je reševalni avtomobil, ki je pripeljal prva dva motorista, obsojena, da praznike prebijeta v bolnišnici. Bila sta to Anton Renner in Ivan Može iz Storja pri Sežani. Peljala sta se z dela iz Sežane domov, pa ju je med potjo prevrnil avtomobil — zakaj in čigava je bila krivda, je seveda vprašanje zase — pa sta jo izkupil: Možetu je moral zdravnik zašiti hujše rane na nogi, Renner pa ima zlomljeno lopatico.

Ni še bilo gotovo delo okrog njiju, ko je na zdravniško pomoč že čakal naslednji motorist: Bojan Jančar iz Sv. Jerneja. Poškodovan si je desno roko in jo bo moral zato nekaj tednov nositi v mavcu.

Takoj za njim spet motorist: Ladislav Morel iz Sv. Lucije. Pri padcu z motorjem si je zlomil levo roko, ki so mu jo lepo ovili v mavce.

Cez kake pol ure je za spremembo prišel iskat zdravniško pomoč čisto preprost civilist, ki začuda ni imel nobenega opravka z motorizacijo: dvanaestletni Danilo Ogrin iz Skofij si je pri igranju nogometa zlomil prst na nogi.

Nato pa se spet nadaljujejo »motorizirane« nesreče. Reševalci so prinesli nezvestnega Ludvika Frantičarja iz Senadola. Povožil ga je avto, pri čemer je mož dobil pretres možganov in poškodbe na levi nogi. Istočasno pa je moralo zdravniško osebje nuditi pomoč tudi Antonu Kijunu, ki mu je sod zlomil levo roko.

Sledil je kratek premor. Treba je bilo opraviti nekaj manjših zdravniških del kot redno vsak večer. Komaj pa je bila večerja mimo, že se je spet začelo. Reševalni voz je pripeljal kmeta Silvana Babiča iz Sečovelj — padel je z voza, pa mu je kolo strlo pogačico na levem kolenu. Moral je ostati v bolnišnici zaradi operacije.

Se niso bili gotovi s tem, ko je na hodniku že nastalo tarnanje: »Ajuto, mi fa male!«. Jokala sta Tržičana Marij Dusi in Valentin Uršio. Padla sta z motorjem na nekem mokrem ovinku in se huje poškodovala na glavi, nogah in kolk. Zdravniki so jima nudili pomoč, ju obvezali in jima dali potrebne injekcije, nakar ju je na lastno željo rešilni voz takoj odpeljal v Trst.

Nastal je majhen premor. Okrog polnoči pa se je zatekel po zdravniško pomoč v bolnišnico Izolčan Marijan Kaligorič, ki ga je neki vinski bratec usekal v obraz — k sreči brez hujših poškodb in posledic.

Ostala noč je bila brez zunanjih vznemirjenj. Zjutraj — na Dan republike, 29. novembra — pa se je že spet začelo. Najprej je bilo treba pomagati Ivanu Suštarju iz Ilirske Bistrice, ki je padel na poti domov s kolesa in si zlomil desno nogo. Takoj nato pa je bilo treba dati roko v mavce Oktaviju Čendaku, ki je prejšnji večer padel v tovarni in si zlomil levi komolec.

Kmalu nato je reševalni avtomobil pripeljal iz Portoroža Stefanijo Šterl, ki je padla po stopnicah in si poškodovala desno nogo v gležnju.

Takoj popoldne se je pojavil prvi ponesrečen motorist tega dne: bila je to 27-letna Darja Barak iz Vršane. Z možem sta se peljala na motorju, na kupu gramoza pa ju je spodneslo. Ona je dobila le močan udarec v ramo, mož pa nekaj odrgnin po obrazu.

Takoj za njima spet motorist: Tržičan Marij Vanon. Da bi se izognil trčenju s kolesarjem, ki je nenadoma prečkal cesto, je sam zadržal z nje, padel in si izpahnil desni kol. Po prvi zdravniški pomoči je bil na lastno željo takoj prepeljan v Trst.

Po kratkem premoru, v katerem je zdravnik opravil precej dela okrog manjših poškodb, je bil spet na vrsti Tržičan.

Pozno v noč smo zaključili naše »praznovanje« z edino željo in upanjem, naj bi bili vsaj v soboto in nedeljo ljudje in šoferji nekoliko bolj previdni. Sicer pa... človek ne ve, kdaj in kje in kako in zakaj ga doleti...

FRANC VIDIC

VPRAŠANJE NEKE OBRTI V POSTOJNI

Nekaj bo treba ukreniti

V Postojni že skoraj deset let posluje obrtno soboslikarsko, plesarsko in črkoslikarsko podjetje, ki sedaj zaposluje 14 delavcev in 5 vajencev. Delovni kolektiv ima tričlanski upravni odbor, ki bi pravzaprav moral voditi podjetje. Predsednik tega odbora je podjeten mlad fant Janko Glažar. Upravni odbor skliče po potrebi od časa do časa sejo, na kateri obravnavajo problematiko podjetja in sprejemajo ustrezne sklepe. Zal pa teh sklepov ne izvajajo tako, kot bi jih bilo treba. Tako na primer so že večkrat obravnavali vprašanje vajencev. So primeri, da vajence zaposlujejo tudi pri drugih delih, kakor je čiščenje raznih posod, čopičev, orodja in druge opreme, kar bi lahko opravili izven delovnega časa, ki je prvenstveno namenjen učenju. Prav zato se je dogodilo, da vajenci po treh letih učne dobe na izpitih niso znali zmešati barv za soboslikarska dela, ker tega v podjetju niso nikoli samostojno delali.

V tem podjetju je tudi vse premalo samoiniciativnosti. Razen tega podjetje nima nobenega črkoslikarja, pa čeprav je potreba po črkoslikarskem mojstru v Postojni in okolici zelo velika. Zato morajo tozadevna naročila pošiljati iz Postojne v Ljubljano ali na Reko, ali pa leta in leta čakati na napisno tablo, kot se je to že zgodilo postojnski slaščičarni »Planika«, podjetju »Tobak«, ali pa železniški postaji v Postojni, ki je čakala na izdelavo novega stenskega voznega reda toliko časa, da je stopil v veljavo novi.

Tudi kakovost dela ni zadovoljiva. Vsi delavci in vajenci delajo že skoraj dva meseca na novozgrajeni stavbi trgovskega podjetja »Nanos«. V tem času je bil na gradbišču upravnik le dva ali trikrat in še to na posebno zahtevo delavcev, ki niso imeli podrobnih navodil za delo.

Upravni odbor podjetja je kaj malo seznanjen s poslovanjem obrata in se verjetno ne zaveda nalog, ki jih ima kot organ družbenega upravljanja.

Vse te pomanjkljivosti nujno narekujejo, da je treba nekaj ukreniti. Predvsem je treba utrditi družbeno upravljanje in dati več vzpodbude za razvijanje samoiniciativnosti; vajencem bo treba posvetiti vso pozornost in jim omogočiti, da bi se med učno dobo čimbolj strokovno usposobili, ne pa jim zavirati pouk celo z ljubosumnim skrivanjem znana.

»Ština«

VSE OKROG

marja

»Ljubljana« je v »Remontni ladjedelnici Splošne plošbe« v Piranu na klasifikaciji. Ladja ima 4306 BRT in 2661 NRT ter nosi 7805 ton tovora. Grajena je bila leta 1912. Pred vojno se je imenovala »Dunav«. Ladjo je dobila »Splošna plošba« na račun dekoncentracije leta 1955 od »Jugolinije« iz Reke. Na ladji bodo izvršili vsa potrebna popravila, tako da bo dobila spet klaso — se pravi, da jo bo zavarovalnica spet zavarovala. »Ljubljana« je pristala ob novozgrajeno obalo v ladjedelnici. Ta je dolga 60 m in je morje tik ob njej globoko 4 m, tako da lahko prazne pristajajo tudi večje ladje, ki pridejo v Piran na popravilo.

— 0 —

Začela so se dela na popraviljanju lukobrana v Kopru, kamor je parni vlačilec »Talas« privlekel plovisni parni bager »Gorinka« iz Splita. »Gorinka« poglablja morsko dno tik ob obalnem zidu lukobrana in izkopano kamenje ter blato nalaga na klapeto, s katero odvaža izkop na odprto morje. Zanimivo je, da je bila »Gorinka« prvi parni bager, ki so ga takoj po osvoboditvi zgradili v ladjedelnici »3. maj« na Reki. Služil je obnovi reškega pristanišča, sedaj je last podjetja »Bager« iz Splita.

— 0 —

V letošnjem letu bo izročila reška ladjedelnica »3. maj« domačim in tujim lastnikom ladij več prekoceanjskih ladij s skupno nosilnostjo 93 tisoč ton. V letu 1958 bo ista ladjedelnica gradila ladje s skupno nosilnostjo okrog 200 tisoč ton. Del teh ladij pa bo dobavila šele v letu 1959—60.

— 0 —

V »Remontno ladjedelnico Splošne plošbe« v Piranu je priplula ladja »Labor«, ki jo bodo temeljito popravili in usposobili za plovo po Sredozemlju. Ladja ima 210 BRT in nosi 280 ton tovora. Se ta mesec bodo v ladjedelnici dokončali delo na ladji »Rašica« (bivši »Nanos«), ki so jo usposobili za vožnjo po sredozemskih lukah. »Rašica« ima nov motor in je tako prenovljena, da jo lahko smatramo za novogradnjo. Ladja ima 114 BRT in nosi 230 ton.

— 0 —

V ladjedelnici »Split« so izročili »Jugoslovanski linijski plovdiv« z Reke 10.600-tonski tramper »Nikola Tesla«. Isti dan so splovili ladjo »Vasaborg«, ki jo gradijo za neko švedsko ladijsko družbo.

Plovba naših ladij

P/l »BIHAČ« je 2. decembra priplula v Emden.

P/l »DUBROVNIK« je 4. decembra priplula v Porto Marghera.

M/l »GORENJSKA« je 30. novembra priplula iz Lattagije v Aleksandrijo.

P/l »GORICA« je 27. novembra odpula iz Novorosijska v domovino.

P/l »LJUBLJANA« je v Remontni ladjedelnici v Piranu v popravilu.

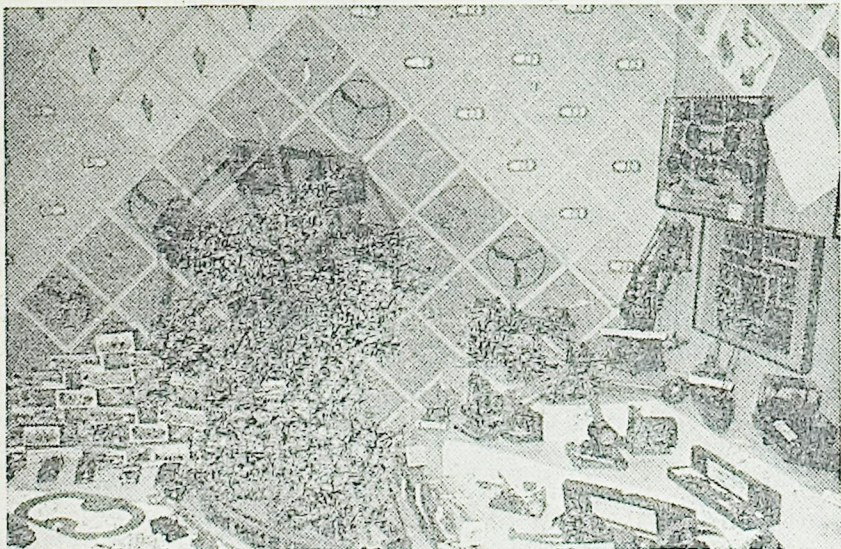
M/l »MARTIN KRPAN« je 18. novembra plula skozi Suez na poti za Reko.

P/l »NERETVA« je v suhem doku v Pulju v popravilu.

P/l »POHORJE« je 4. decembra priplula v Dundee.

P/l »ROG« je 30. novembra odpula iz East Londona za Evropo.

P/l »ZELENGORA« je 3. decembra priplula iz Dakarja v Durban.

Velika sestavljanica in druge tehnične igrače so vzbujale posebno pozornost obiskovalcev razstave izdelkov MEHANOTEHNIKE

PRED GOSTOVANJEM MESTNEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE

Gledališki omnibus narodnega preporeda

Z otvoritve razstave slikarja Hermana Pečariča v Mali galeriji Okrajnega muzeja v Kopru. Na sliki slikar Pečarič, ko se zahvaljuje kustosu Majdi Frelih, ki je govorila o njegovi umetniški poti in delu

PETA IN ZADNJA LETOŠNJA RAZSTAVA
V KOPRSKI MALI GALERII

Herman Pečarič: 14 olj Istre in morja

V sredo, 27. novembra je bila v Mali galeriji koprškega muzeja otvoritev razstave slikarskih del HERMANA PEČARIČA. Razstavo je otvoril ravnatelj Okrajnega muzeja Janez Kramer in je v svojem nagovoru toplo orisal težavno Pečaričevo življenjsko pot. O Pečariču-umetniku in o njegovem delu pa je govorila kustosa Majda Frelih. K otvoritvi razstave se je zbralo razen povabljenih predstavnikov javnega in kulturnega življenja tudi precej ljubiteljev likovne umetnosti, kar ni samo dokaz slikarjeve

priljubljenosti, ampak tudi pomeni, da je naši Mali galeriji s svojo peto likovno razstavo v tem letu že uspelo zbrati in zainteresirati določen krog ljudi.

Slikar Herman Pečarič se je rodil leta 1908 na Škofijah pri Kopru. Slikarstvo je študiral na Akademiji likovnih umetnosti v Beogradu v letih 1945 do 1949. Potem se je stalno naselil v Piranu in posvetil svoj čopič slikanju istrske pokrajine in morja.

Prvič je razstavljal H. Pečarič že leta 1940, in sicer kot amater na skupni razstavi z Lojzutom Perkcom v Mariboru. Prvo samostojno razstavo pa je priredil leta 1952 v Kopru in od takrat ga srečamo skoraj vsako leto: leta 1954 zopet v Kopru, leta 1955 v Beogradu in leta 1956 v Kopru. Razen tega se je udeležil tudi društvenih razstav v Ljubljani, Mariboru, Sarajevu in Cetinju.

Pečarič je izrazil slikar pokrajine, Istre in morja, čeprav je slikal v zadnjih letih tudi figuro in kompozicijo. Upodablja v olju, akvarelu in gvašu, v načrtu pa ima tudi lesorez in litografijo. Njegova starejša platna kažejo izrazite tonske vrednote barvnega realizma, na zadnji razstavi pa je pokazal tendence k barvni in kompozicijski ploskovitosti, s čimer skuša ujeti korak s časom. V tej smeri je verjetno iskati tudi njegov nadaljnji razvoj.

Razstava, ki privablja v Malo galerijo številne gledalce, bo odprta v Kopru do 12. t. m., nakar jo bodo prenesli še v Izolo, kjer jo bodo odprli do konca tega meseca. Gotovo bo imela prav tak uspeh kot v Kopru.

Novi revije

MLADA POTA, štev. 2

Iz vsebine: PROZA — Janez Kajzer: On in njegov prijatelj mimo dnevnega načrta, Ivan Planinšek: Hrastovje, Vladimir Dudič: Človek ne živi samo od kruha (odlomek), POEZIJA — Ivan Zoran, Miroslav Košuta, Valentin Cundrič, Niko Grafenauer, Jože Sezačin.

RAZPRAVE — Edvard Kardelj: Mednarodno zблиževanje ne pomeni spajanja nacionalnih jezikov, Dr. Jože Gorčar: O zgodovinskem pomeni Oktobrske revolucije, prof. dr. Oleg Mandić: O nastanku religij, Lionello Venturi: Kako gledamo sliko (7. poglavje).

MED KNJIGAMI — Janez Dokler in Drago Drušković (Ocvirk, Scott, Piccard, Mareš, Kardelj); ZAPISKI — Drago Grah: Sistem kongresu LMS v pripi, Marjan Maher: Obraz v množici, Pogovori (Potrč, Mejak, Cluha), Belezke.

PROTEUS, štev. 3

Iz vsebine: CLANKI — Lavo Čermelj: Zemeljsko ozračje, Jožef Tavželj: Mehurnjaki pri klavnih živalih, Janez Strnad: Nevarni stronceji 90, Lili Kobiljeva: Biološka postaja v Lunzu.

ODMEVI — P. Kunaver: Višek sončne aktivnosti se bliža, L. Čermelj: Se o prvem, a tudi že o drugem satelitu, L. Čermelj: Ustvarili so element 102, Nobelove nagrade za leto 1957, A. Polence: Izpolnitev razstavnih zbir v Prirodoslovnem muzeju.

DROBNE VESTI — Božanska gliva, Kiti niso nemi, Nova razlaga zračanja v parke pri metulju diplazon, Geološka podstava Izole, Pegasti in laški kačnik, Istrski kovačniki, Množična zbirališča suhih južin.

Ze več let ima Mestno gledališče v Ljubljani na repertoarju »Večer v čitalnici«, posvečen dobi našega narodnega preporeda, čitalniškim časom. Ta predstava MG sodi v načrt vodstva, da sistematično oživlja naše starejše dramatike in tako ni čuda, da so začeli z uprizoritvijo izvirnih šaloiger skoraj pozabljenega pesnika, dramatika, skladatelja in politika Miroslava Vilharja. Režiser Miroslav Mahnič je hotel doseči z uprizoritvijo verodostojen posnetek nekdanjega čitalniškega načina, tipizirano čitalniško prireditev zvesto času, v katerem je nastala. Obenem je računal na večji del občinstva, ki mu je doba čitalnic neznana. Gotovo je to pripomoglo, da »Večer v čitalnici« že več sezon polni dvorano MG v Ljubljani in da je dosegel ansambel MG na gostovanju po Jugoslaviji prav s tem delom največji uspeh. Posebno priznanje so dobili ob nastopu na Sterijinem pozorju v Novem Sadu.

Rojstvo leto čitalniške dobe pri nas pišemo leto 1861, ko je zrasla prva čitalnica v Trstu, druga v Mariboru in tretja v Ljubljani. Potem je prišlo na vrsto Celje, Tolmin, Gorica in drugi slovenski kraji. V zgodovini je to čas obračuna z Bachovim absolutizmom, v naši literaturi pa čas Lev-

stikovega Martina Krpana, Jurčičevega Jurija Kozjaka in Desetega brata, Stritarjevih, Gregorčičevih in končno Prešernovih pesmi. V dramatikah pa so čitalnice prvič po Linhartu ustvarile pogoje za vsaj skromno snovanje na dramskem področju. In končno je to tudi čas, ko smo dobili Slovensko Matico, prvi politični dnevnik Slovenski narod in prvo Dramatično društvo.

Glavna naloga čitalnice je bila zbuditi narodno zavest in omikati slovenski jezik. To svoje poslanstvo so hotele doseči čitalnice s kulturno zabavno dejavnostjo. V ta namen so prirejale tako imenovane »Besede«, predavanja, izlete, poučevanje slovenskega jezika in množično zbirale rodoljube. »Besede« same so obsegale deklamacije, pevске (zborovske in solistične) točke z obveznim Jenkovim »Naprej« in dramske prizore, nakar je običajno sledila še zabava s tombolo in plesom. V tem sestavu so te prireditve zelo privlačevale meščanstvo in so ga odvrčale od nemškutarskih kazin, čitalniško gibanje pa je združevalo vsa kulturna prizadevanja in zadovoljevalo tedanje potrebe. »Besede« pa so postale s svojimi eno- in dvodejankami vselega značaja zibelka dramskega in

gledališkega udeleževanja in iz njih so se pozneje razvila številna amaterska gledališča. Čitalniške prireditve niso bile samo družabna zbirališča, ampak tudi sredstvo in središče narodnega preporeda.

Ko govorimo o čitalnicah, ne moremo mimo lika Miroslava Vilharja, ki je razen pesmi pisal predvsem igre in menda je napisal kar 18 del za oder. Tu so štete tudi prireditve raznih drugih veseliger in tudi vse tisto, kar se do danes ni ohranilo. Snov Vilharjevih iger je zelo preprosta in zelo vedra. Njegov odnos do svojega časa pa opravičuje dejstvo, da še danes obnavljamo njegove igre.

Historično rekonstrukcijo takega čitalniškega večera okrog leta 1865 nam bodo pokazali ljubljanski gostje. Z. L.

»Pričarani ženin«

v izvedbi DPD Svoboda iz Sečovelj

Ta ljudska igra je po slovenskih amaterskih odrih doživela že številne uprizoritve. Tokrat jo je zelo posrečeno postavilo na oder DKPD Svoboda Sečovelj pod vodstvom že znanega režiserja Vladimira Prinčiča, učitelja v Sečoveljah. Z igro gostuje igralska družina po vseh odrih piranske občine. Veliko priznanje dobre izvedbe je že prejela doma v Sečoveljah, v Novi vasi in v Krkavčah. Izvedbi igre pristaja tudi dobra scena, ki jo je izdelal rudniški delavec Stane Snoj. Kljub temu, da je režiser imel velike težave s pripravi, je uspeh igre pokazal, da je režiser svojo nalogo dobro izpolnil: izbral primerno igro in igralce.

Na odru smo videli tudi nove igralce, ki jim je bil to prvi nastop. Vendar to ni zmanjšalo uspeha, posebno še ker so v glavnih vlogah nastopili starejši igralci. Ogrodje odrskemu delu so dale ženske vloge Lenke, Neže, Cilke in Urške, med katerimi gre vse priznanje zlasti vlogi Lenke, ki jo je igrala Justa Jevšvarjeva.

Vse kaže, da ima DKPD Svoboda v Sečoveljah vodilno vlogo prosvetnega življenja v piranski občini, in sicer zato, ker imajo v prosvetnih delavcih šole in v rudniku vrsto sposobnih in dela voljnih ljudi. Prav tako pa kažejo uspehi prosvetnega dela v Sečoveljah — tam imajo tudi lutkarje, mlade tamburaše itd., da živijo ti delavni ljudje v slogi, kar je ponekod težko. Sodelujejo vas, šola, rudnik in kmetijska zadruga, vsak po svojih močeh in sposobnostih in to veliko pomeni. Zato upravičeno pričakujemo, da bo občinski Svet svobod in prosvetnih društev to bogato zasnovano prosvetno delo z razumevanjem podprl in dal svoje priznanje za velik uspeh. A. G.

IZREDNA SEJA POSTOJSKEGA ŠTUDENTSKEGA KLUBA

Za nove oblike dela - za novega človeka

Na ljubljanski Univerzi je bila 21. novembra izredna skupščina Postojnskega študentskega kluba. Skupščina se je udeležila okrog 80 študentov, prisostvovala pa sta ji tudi sekretar ObK ZKS Postojna Zdravko Smrekar in predsednik ObLO Ilirska Bistrica Anton Gustinčič.

Člani Postojnskega študentskega kluba iščejo nove oblike dela, čeprav je bil ta klub eden najbolj delavnih na ljubljanski Univerzi. V svojem referatu je predsednik kluba, študent ekonomije Ciril Čehovin, nakazal vso problematiko, s katero so se morali spoprijeti mladi ljudje. Ti problemi so bili vsebina tudi dveh urne razgibane in plodne razprave po referatu. V razpravo sta posegla tudi gosta iz Postojne in Ilirske Bistrice.

Razen o svojem delu, problemih in prizadevanjih so govorili študentje tudi o vsesplošni problematiki svojih matičnih občin, o gospodarske, kulturno politične pa do komunalne. Videti je bilo, da se mladi ljudje zavedajo svoje osnovne dolžnosti do ljudi in krajev, iz katerih so prišli. Iz

tega osnovnega hotenja so se tudi porodile različne oblike sodelovanja in pomoči pri delu z različnimi organizacijami na terenu.

Popolnoma razumljivo je, da ni mogoče govoriti samo o uspehih. Tako so sklenili naj bi namesto dosedanje igralske družine, ki žal ni posebno uspešna, organizirali posebno kulturno skupino. Zaradi novega univerzitetnega zakona, ki predvideva le štiri letni študij, bi kazalo opustiti tiste sekcije, ki terjajo dolgotrajno delo, da se pokažejo uspehi.

Iz vse razprave je bilo videti živo hotenje kluba, da vzgoji iz svojih članov ne le sposobne strokovnjake, kar je skrb šole, pač pa tiste polne in vsestranske ljudi, ki jih terja življenje. S. Č.

NOVE knjige

MARIJA MAJEROVA: ČAROBNi SVET

Ni še dolgo tega, ko je izšla pri Mladinski knjigi povest češke pisateljice Marije Majerove »Robinzonka«. Zdaj nam je založba znova predstavila avtorico znane »Sirene« in »Rudarske balade« v pravljicah »Čarobni svet«.

Pisateljica je uporabila v knjigi »Čarobni svet« pravilnično bogastvo raznih narodov, predvsem slovanskih, zbrala z njih dolgoletno patino časa in jih povedala v preprostem in sodobnem, toda umetniško preproščem jeziku. Posebna odlika te bogate knjige pa niso samo pisane zgodbe različnih človeških usod in pravičnih bitij, ampak tudi razkošne barvne ilustracije slikarja Karla Svobolinskega, kar tvori s tekstom Majerove ubrano celoto.

Pravljice »Čarobni svet« je za Cielbanovo knjižnico lepo prevedel Viktor Smolej.

V veselju in zadovoljstvu

(Nadaljevanje s 1. strani)
Partizan pa je predvajala nekaj narodnih plesov v narodnih nošah, kar je močno navdušilo navzoče občinstvo.

V Senožečah so na proslavi nastopili pionirji, tamburaški zbor, pevski zbor primorskih študentov; slavnostni govor pa je imel tovariš Dominik Vatovec.

V Lokvi je zapel moški pevski zbor PD »Tabor«, pri proslavi so pa sodelovali tudi pionirji. Po-

dobne proslave so bile tudi v Vremskem Britofu, Rodiku, Bar-ki, Misličah in Škocjanu.

Potem ko je prof. Boža Stopar zaključila svoj govor ob Dnevu republike v Kulturnem domu v Postojni, so člani DPD Svoboda iz Postojne in tamkajšnji mladinski tamburaški zbor Prosto-voljnega gasilskega društva pri-redili kulturno-umetniško aka-demijo. V počastitev državnega praznika sta predsednik ObLO Postojna Jože Baša in generalni major Dušan Korač sprejela de-legacijo cicibanov. Podobne pro-slave so bile tudi v drugih krajih postojnske občine. Med najbolj prisrčne sodi proslava dijakov postojnske gimnazije, združena s sprejemom petošolcev v mladinsko organizacijo, in s podelitvijo nagrad najboljšim članom Ljud-ske mladine. V prostorih osnovne šole so v počastitev Dneva re-publike sprejeli v pionirsko or-ganizacijo 146 cicibanov — na področju postojnske občine pa skupaj 280. Ob tej priložnosti so priredili skromno svečanost, ka-teri so prisostvovali predstavniki ljudske oblasti, množičnih orga-nizacij in JLA.

LOVSKA PRIREDITEV

Lovci v piranski občini se vne-to pripravljajo na sodelovanje pri veselici, ki jo v soboto prireja v prostorih hotela »Istra« v Porto-rožu Lovska družina Strunjan. Na sporedu bo med drugim bogat srečolov, ki bo imel za dobitke samo divjačino. Po pripravah so-deč, se obeta res prijetna dru-žabna prireditev. Jule.

Vajenci so opravili izpite

Konec preteklega meseca je v Postojni pred izpitno komisijo Okrajne obrtne zbornice v Ko-pru, katere podružnica je za ob-čine Pivka, Ilirska Bistrica in Postojna v Postojni, delalo po-močniški izpit 21 vajencev. Pri izpitih je bilo ponovno opaziti, da so kandidati, ki so se učili pri privatnih mojstrih, strokovno mnogo boljši od onih, ki so za-posleni v državnih podjetjih. Na-ši delovni kolektivi in še posebej predelavci v delavnicah posve-čajo vse premožnosti pozornosti bo-dočemu naraščanju. So primeri, ko je prišel k izpitu vajenec pleskar-ske stroke, pa ni znal mešati barv za soboslikarska dela. Z odličnim uspehom sta opravila izpit Viktor Udovič iz Bača, ki se je učil mi-zarske obrti pri mojstru Ivanu Marinčiču v Hrastju pri Pivki, in Ivanka Malnaršič iz Matenje vasi, vajenka Franca Knafeljca, krojaškega mojstra v Pivki.

Pomočniška izpitna komisija deluje v Postojni že od prvih let po osvoboditvi. Do leta 1952 je to komisijo vodil tovariš Škerlak, od tedaj pa jo vodi Rudolf Veselič. Pred to komisijo lahko opravljajo pomočniške izpite vajenci kova-ške, ključavničarske, avtomeha-niške, soboslikarske, kolarske, mizarske, krojaške, čevljar-ske, pekovske, mesarske, brivske in

Nadvse lepo so proslavili 29. november tudi v Ilirski Bistrici, Knežaku, Jelšanah in Zabičih, kjer so tamkajšnja društva Svo-bode priredila uspele akademije. V Podgradu so učenci osemletne šole in pripadniki JLA proslavili Dan republike s proslavo, ki sodi med najbolj uspele prireditve na tamkajšnjem področju.

Tudi v Piranu so proslavili Dan republike s številnimi proslava-mi. Osrednja prireditev je bila v Tartinijevem gledališču, kjer je imel slavnostni govor tajnik Ob LO tov. Jože Pikl. Sledil je bogat kulturno-umetniški program.

Tečajniki civilne zaščite v Kopru

ORGANIZACIJA CIVILNE ZAŠČITE V KOPRSKEM OKRAJU

Za varstvo človeka in premoženja

Bivši koprski okraj je edino področje v LR Sloveniji, na ka-terem je prebivalstvo zelo slabo seznanjeno z organizacijo civilne zaščite in njenimi nalogami tako v mirnem kakor v vojnem času.

Vzrok je v tem, da se služba civilne zaščite na tem področju ni razvijala vzporedno z napred-kom v drugih okrajih LRS, ker to ozemlje še ni bilo sestavni del Jugoslavije. Zaradi tega ima služ-ba civilne zaščite pri Tajništvu za notranje zadeve OLO Koper precej dela z vzpostavitvijo orga-nizacije na terenu, v industrijskih podjetjih, v ustanovah, kot tudi hišne celice civilne zaščite, osnov-ne enote v celotni organizaciji.

Po izidu Zakona o narodni obrambi v juliju 1955. leta, ki

vsebuje tudi poglavje o civilni zaščiti, je dobila bivša organiza-cija protiletalske zaščite (sedaj civilna zaščita) novo obeležje in značaj dela predvsem v mirnem času. Tako je njena naloga, da že danes pripravi in organizira civilno prebivalstvo v borbi proti vsem elementarnim in drugim nesrečam, ki se utegnejo pripe-titi.

Uslužbenci civilne zaščite pri Tajništvu za notranje zadeve OLO Koper se dobro zavedajo nalog, ki stojijo pred njimi. Zato so sklenili poklicati določeno šte-tilo ljudi-strokovnjakov in usluž-bencev iz podjetij, ustanov in občinskih LO — na prve tečaje civilne zaščite, kjer naj bi pridobi-li osnovne pojme o organizaciji in njenem namenu. Ljudje, ki bodo šli skozi tečaje, naj bi bili vodilni kadri bodoče organizacije.

V času od 11. do 21. novembra je v Kopru že končal z delom prvi tečaj civilne zaščite za ko-mandni kader. Tečaj so organi-

zirali in vodili uslužbenci okraj-nega ljudskega odbora. Poleg do-maćih predavateljev pa so pre-davali tudi nekateri uslužbenci DSNZ. Tečajniki so v glavnem spoznali razen organizacije civil-ne zaščite tudi tehnično reševal-no službo, požarno službo, razvoj atomsko-biološkega orožja, njiho-ve učinke in zaščito. Na tečaju so bile nudene tečajnikom tudi osnove prve pomoči. Poleg teore-tičnih predavanj so izvajali tudi čim več praktičnega dela.

Vsi tečajniki so bili v glavnem vezani na avtobuse in so se zve-čer vozili na svoje domove, zjutraj pa zopet nazaj v Koper. To je bilo zanje brez dvoma zelo naporno, posebno še, če upoštevamo, da so imeli dnevno po 10 ur pouka. Kljub vsem težavnim okoliščinam pa sta bila discipli-na in delovni elan na višku in so bili rezultati tečaja zelo dobri.

Kader za tečaj je bil tudi prav dobro izbran. Med tečajniki so bili en inženir, 7 tehnikov in 20 uslužbencev drugih strok iz go-spodarstva.

Ta in bodoči kader, ki bo šel skozi tečaje civilne zaščite, bo tvoril hrbenico organizacije na tem področju. Prenašal bo svoje znanje na ostale člane in enote, ki se bodo formirale na njihovem delovnem področju.

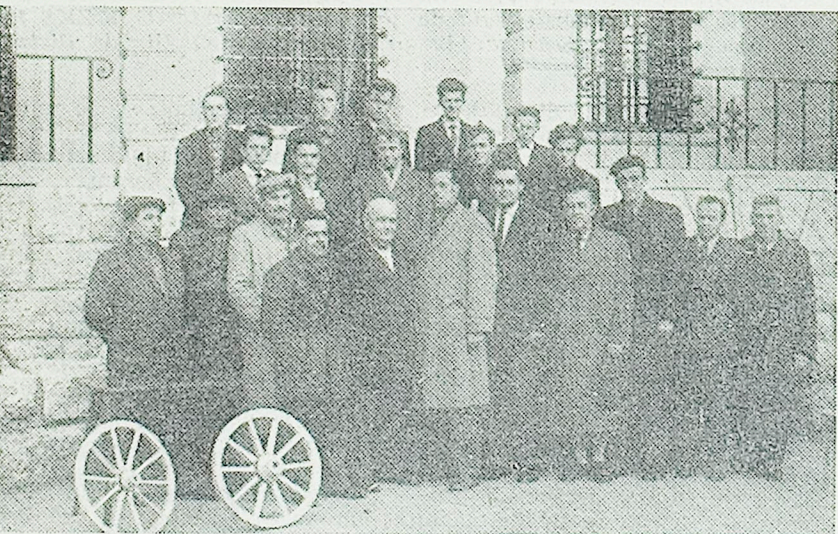
Prav tako velja pozdraviti tudi iniciativo uslužbencev okrajnega ljudskega odbora o postavitvi ka-bineta službe civilne zaščite in požarne varnosti, kjer je s slika-mi, maketami in raznimi drugimi pripomočki prikazan delokrog in namen te službe.

V. K.

SLOPE

Po krajši in mučni bolezni je dne 23. novembra 1957 umrl v Slopah pri Rodiku v 84. letu starosti zaveden slovenski mož Jožef SEGULIN. V ča-su narodnoosvobodilne borbe je po-kojnik Jožef Segulin v mejah svojih moči aktivno podpiral partizane in tesno sodeloval z NOB. Se v času okupacije je bila njegova hiša zato-čišče in zbirališče naprednih aktivis-tov. Nešteto je bilo v njegovi hiši sestankov komunistov in simpatizer-jev komunistov.

Pokojnik je vzgojil svoje štiri sine v naprednem in revolucionarnem duhu. Sin Franc je šel iz Italije s prekomorskimi brigadami v NOB in je leta 1944 kot komisar čete padel v borbi za Mostar, sin Angel je bil še pred vojno v italijanski interna-ciji in v času NOB pa aktivist, sin Ivan pa je bil kot italijanski vojak interniran v nemškem taborišču, iz katerega se je po končani vojni vr-nil bolan, in izčrpan, tako da ni za nobeno težko fizično delo. Sin Jožef pa je že leta 1925 pobegnil kot zave-den Slovenec v staro Jugoslavijo. O njem ni že nad 30 let ne duha ne sluha.

Skupina kandidatov za opravljanje pomočniškega izpita iz raznih obrti v Postojni skupaj s člani izpitne komisije. V sredi sta pred-sednik Obrtne zbornice za okraj Koper Davorin Praček in stare-šina postojnskega obrtništva Franc Čelan

Barba Vane pravi...

Nič prav si še nisem opomogel od novinarskega plesa in delo mi ne gre in ne gre od rok. Sicer bi bilo kar prav, če bi nekaj napisal o samem plesu — za tiste, ki niso mogli dobiti vstopnic — a žal ni-mam toliko prostora, da bi ta do-godek lahko obdelal, kot zasluži. Vendar naj vam povem vsaj to, da smo se prav lepo imeli. Osebo-na pa mi je bila najbolj všeč za-ključna fizikalna točka, ki so jo izvajali nekateri mlajši ljudje s strokovnim sodelovanjem ene-ga izmed naših priznanih šport-nih vzgojiteljev.

Mačka sem šel preganjat v Loggio, kjer sem kljub solidni po-strežbi zdržal čez praznike in tudi marsikaj videl. Po nekaj stekle-nicah radenske sem naračil grog, da bi spet prišel k sebi. Bil je kar dober. Zato sem naročilo po-novil. A glej spaka! Prinesli so mi že močno slabšega. Tako hitro me pa spet ne vrže, da bi že pri drugem grogu ne vedel, kaj pi-jem! To sem jim naravnost pove-dal. Pa me je natakara potola-žila, da tiste punce pri šanku de-lajo zmeraj tako: čimvečkrat ne-kaj naročiš, vsakokrat je »proiz-vod« slabši. Nadalje sem izraču-nal, da so v tem lokalu samo v treh prazniških dneh »zaslužili« najmanj vsak po četrtem mesečnem plače z varčevanjem pri meri.

Ugotovil sem, da tiste zareze, ki označujejo pravo mero na kozar-cih in steklenicah, še niso bile pod vplivom alkohola. No, do-kočno pa so me pregnali, ko so mi prinesli sendvič na mokrem krožniku, tako da je skorja pri-zemlji že razpadala.

Vem, da je to vse skupaj pre-cej nerodno, toda naj mi zame-rijo ali ne: napisati sem moral, kar sem napisal. To v interesu stalnih gostov, ki jim je lokal na-vsezadnje le pri srcu, čeprav ne vem zakaj, saj še telefona nima.

Naša koprška pralnica in čiš-tilnica je znižala cene. O tem so pisali moji kolegi v resnem delu časopisa, kar je bilo prav in po-trebno. Tudi pohvalili so novo iniciativo. No, da bi se prizadeti ne prevzeli od same hvale, bom še jaz prispeval svoje. Pravza-prav ne jaz, ampak Juca, Dala je zadnjič čistiti nekakšno oble-ko, vrnilo so jo z vsemi madeži, ki jih je imela pred »čiščenjem«. Vse, kar se je dalo opaziti nove-ga, je bil račun za 250 dinarjev. Veste kaj! Na takšno vižo bi la-hko tudi jaz znižal cene, zakaj če vse tako čistijo, porabijo že samo kemikalij za 100 odstotkov manj kot so jih porabili pred znižan-jem. In še to rečem, da se nis-mo zmenili tako!

Za konec pa še pismo, ki sem ga prejel iz Gradina. Takole mi pišejo:

»Dragi Barba Vane! Ali Ti ni morda že prišlo na ušesa, da je bila naša vas že pred leti pri-ključena LRS? Veš, ob tisti pri-ložnosti je Slovensko Gračišče podedovalo tudi ta del poštnega okoliša od Oprtja. Potem pa so vso reč tako zamešali, da od ta-krat prihaja Tvoj Jadran k nam šele po enem tednu, ker mora na kratek sprehod do Umaga. Od tam ga napotijo v Oprtja od ko-der ga spet vrnejo v Koper, da bi ga lahko nato prepeljali v Gra-čišče in naprej v Gradin. Naj Ti še povemo, da smo od Kopra od-daljeni le 28 km, in da imamo vsak dan redno avtobusno zvezo. Ne vemo, kdo je za vse to kriv. Morda je pošta, a vendar za vsak primer le pogledj tudi tam pri vas, če ni morda v upravi nekdo, ki skuša za vsako ceno spraviti v promet zastarele na-slove naročnikov z našega konca. Ne zameri, če smo bili nekoliko dolgi in sprejmi naše najlepše pozdrave.«

Za pismo se res najlepše za-hvaljujem. Škoda, da mi niste tega napisali že takoj po priklju-čitvi, da bi že tedaj zmetel v oreni stare naslove. Pošta pa je kriva v toliko, da nam ni sporo-čila nobene spremembe.

Pozdravljeni!

Vaš Vane

TELESNA VZGOJA · ŠPORT · SAH

POKALNI NOGOMETNI TURNIR V ČAST DNEVA REPUBLIKE

Izola pred Kopro in Novo Gorico

V petek in soboto je piransko Sidro priredilo nogometni turnir v počastitev Dneva republike. Za pokal pokrovitelja — predsednika piranske občine Davorina Ferligoja — so se razen Sidra borile še tri najmočnejše primorske nogometne enajstovice: Izola, Nova Gorica in Koper. Če bi se turnirja udeležil še idrijski Rudar, bi to prireditev po pravici imenovali jesensko revijo najboljših primorskih enajstovic. Žal pa so morali prireditelji zaradi pomanjkanja finančnih sredstev število povabljenih skriti na minimum.

V predtekovanju so se najprej pomerili v Piranu Sidro in Koper ter v Izoli Izola in Nova Gorica. Obe srečanja sta bili zelo borbeni in je bilo čisto kazalo, da gre za prvenstveno srečanje in ne za pokalni turnir. Kljub temu pa ni igra nikdar prešla mejo, ko se začne grobost. Zanimivo je, da je piransko Sidro nudilo Kopro v prvem polčasu močan odpor in ohranilo svojo mrežo nedotaknjeno. Koprčani so šele v drugem

delu igre zagospodarili na terenu in dosegli tri gole. Glede tekme Izola—Nova Gorica pa je treba povedati, da so Izolani le s težavo zmagali. V prvem polčasu so sicer vodili z 2:0, potem pa so gostje znižali rezultat na 2:1 in na vsak način hoteli izenačiti. To pa se jim ni posrečilo, predvsem zaradi odlične igre ožje obrambe in krilske vrste.

Naslednji dan so bila na sporedu srečanja za tretje in četrto mesto in za naslov prvaka. Nova Gorica je brez težav premagala Sidro s 5:1, vendar je treba povedati, da ta rezultat ni nečasten za piranske nogometaše, ki so šele pred kratkim ustanovili svoj klub. Finalna tekma je privabila na igrišče Izole kljub mrazu in burji precejšnje število gledalcev. Po enakovredni igri v prvem

polčasu je Izola dosegla vodstvo. V drugem polčasu so Koprčani pritisnili z vsemi silami, da bi izenačili. To jim kljub premoči ni uspelo, pač pa je Izola celo povišala rezultat na 2:0. Kljub vsemu je zmaga Izole zaslužena, saj se je njen napad bolj znašel pred vrati kot koprski.

Na zaključni zakuski so se zastopniki vseh štirih klubov dogovorili, da bodo odslej vsako leto prirejali nogometne turnirje v počastitev Dneva republike. Organizacijo naslednjega turnirja bo prevzel letošnji zmagovalac — Izola. V prihodnje si bodo skušali zagotoviti več sredstev, tako da bodo lahko povabili še idrijskega Rudarja in še kakšno močnejše primorsko moštvo.

Lestvica letošnjega pokalnega turnirja v počastitev Dneva republike je naslednja:

Izola	2	2	0	0	4:1	4
Koper	2	1	0	1	3:2	2
Nova Gorica	2	1	0	1	6:3	2
Sidro	2	0	0	2	1:3	0

Mladinski košarkarski turnir v Sežani

V počastitev Dneva republike je TVD »Partizan« Sežana priredil mladinski košarkarski turnir, ki je bil 29. novembra ob 10. uri v novi telovadnici Partizana v Sežani. Povabljeni so bila društva iz Postojne, Kopra in Ilirske Bistrice. Tekmovala pa so samo tri društva: TVD Partizan Postojna, TVD Partizan Ilirska Bistrica in TVD Partizan Sežana. Društvo iz Kopra pa se iz neznanih vzrokov ni udeležilo tekme.

Tekmovanje se je končalo z naslednjimi rezultati:

Postojna : Sežana 51:43

Ilirska Bistrica : Postojna 43:42

Sežana : Ilirska Bistrica 46:45

Zmagali so mladinci iz Postojne z večjo razliko v koših. Pokazali so najboljšo igro, dočim bistriškimi in sežanskimi mladincem manjka tekmovalna rutina, imajo pa zato polno mero borbivosti. Tekme so bile živahne in že kar lepe tudi za gledalce, ki jih je bilo približno 70.

Ta turnir je tudi dokaz, da imamo v našem okraju kar dobre mladince košarkarje, na katere v bodoče lahko računamo, da bodo pomnožili članske vrste. Turnir je potekal v najlepšem redu, za kar gre pohvala sežanskim mladincem, ki so turnir vodili. Sodil je sodnik iz Postojne. Želeti je, da bi bilo v bodoče še več takih prireditev.

Edvard Velkavrh

Š a h

Priprave za medconski turnir v Portorožu

Ceprav nas še osem mesecev loči od začetka medconskega šahovskega turnirja za svetovno prvenstvo, so se v Piranu že zdaj začeli pripravljati. To je povsem razumljivo, saj gre za dogodek posebne vrste, na katerega je lahko Slovenija, zlasti pa Slovensko Primorje res ponosno. V naši neposredni bližini se bo namreč odločala usoda treh finalistov, ki se bodo nato naslednje leto pomerili v borbi za naslov direktnega nasprotnika svetovnemu prvaku. Res je, da smo v Sloveniji nekoč že imeli priložnost obudovati elito svetovnih mojstrov, ko so pred vojno organizirali na Bledu medconski turnir. Starejšim šahistom je brez dvoma še dobro v spominu famozna zmaga tedanjega svetovnega prvaka Aljechina, ki je dobesedno zmlel svoje nasprotnike in z več točkami naskoka osvojil prvo mesto. Toda takrat je šlo zgolj za prestrž in za nagrade, jeseni pa bo šlo v Portorožu za kvalifikacije.

V Piranu je bila te dni seja pripravljalnega odbora za organizacijo turnirja. Pod predsedstvom predsednika občine Davorina Ferligoja so ustanovili tri komisije: gospodarsko, propagandno in tehnično. Te komisije bodo v prihodnjih mesecih pripravile dvorano za igranje in za prikazovanje partij, poskrbele bodo za telefonske zveze in sploh za poročevalsko službo, organizirale bodo čimbolj prijetno bivanje udeležencev, poskrbele za izlete in še za vrsto drugih stvari. Po vsej verjetnosti bodo igrali turnir v veži hotela Palace, ki jo bodo v ta namen posebej preuredili. V kolikor bo zanimanje za turnir preraslo pričakovanja, bodo verjetno uredili še eno dvorano za prikazovanje partij na demonstracijskih deskah. Po približnih podatkih računajo, da bo poročalo o poteku turnirja okrog 40 domačih in tujih novinarjev, radijske postaje Beograd, Zagreb in Ljubljana pa se zanimajo za direktne vsakovečrne prenose.

M a l i r o k o m e t

LABIN PREMAGAL PIRAN

Ob 29. novembru je piranski Partizan povabil v goste rokometne Labine. Pred okrog 400 gledalci sta se pomerili A in B ekipi. Medtem ko je uspelo B ekipi Pirana premagati nasprotnika s 17:13, je morala A ekipa položiti orožje z rezultatom 16:10.

MALI OGLASI

Tistega, ki je zamenjal kovček dne 29. novembra 1957 na avtobusu Avtopodjetja »Primorje« Piran, ki odhaja iz Izole ob 5. uri zjutraj v Ljubljano prosim, da kovček vrne ter dvigne svojega pri Valentinu Jožetu, v Izoli, Kontenzinjeva ul. št. 7.

HOTEL »PALACE« PORTOROŽ sprejme vajece-natakarje. Pogoj: dovršeni 4 razredi gimnazije ali osemletna šola. Reflektanti naj se javijo na Upravi hotela v Portorožu.

Prodajam trodelno omaro. Koper, Kmečka ulica 26.

Tvrška **BELTRAM**, uvoz-izvoz, TRST, ulica Valdirivo 3, telefon 36-991 ima na zalogi vsakovrstna nova in rabljena vozila:

AVTOMOBILE, VESPE, LAMBRETE, MOTORJE, MOTOCIKLE, ŽENSKA IN MOŠKA DVOKOLESA od 5.000 lir naprej.

Z lastno ekspedicijo odpremlja darilne pakete za Jugoslavijo.

Za nakup novih in rabljenih **LAMBRET** se obrnite na tvrdko Aldo Merolli v Gorici, ul. Garibaldi št. 5, telefon 2723. Tvrška uredi vse potrebno za izvoz. Pišite nam in dali Vam bomo vsa potrebna navodila!

DVOKOLESA od 7.000.— dalje, ciklomotorji od 44.000.— dalje ter Vespe, nove in rabljene, Vam nudi tvrška Marcon, Trst, ulica Pietà 3. Pošljamo darilne pakete za Jugoslavijo.

Radio KOPER

NEDELJA, 8. decembra

8,00 Kmetijska oddaja: Tekmovali smo za večje donose koruze, Kmetijsko posestvo Seča — 8,30 Ruske narodne izjave ansambel »Beriozka« iz Moskve — 10,30 Sosedni kraji in ljudje — 14,00 Glasba po željah — 15,00 Vesti — 15,10 Nedeljski popoldanski koncert.

PONEDELJEK, 9. decembra

7,15 Glasba za dobro jutro — 7,30 Vesti — 7,45 Jutranji koledar — 13,30 Vesti — 13,40 Kmetijski nasveti: Koristi globokega oranja zemlje — 13,45 Ponedeljkove popevke — 14,00 Od melodije do melodije — 14,30 Sportna oddaja — 14,40 To smo izbrali za vas — 15,00 Vesti — 15,10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15,25 Igrajo »Logarski fantje«.

TOREK, 10. decembra

7,15 Glasba za dobro jutro — 7,30 Vesti — 7,45 Jutranji koledar — 13,30 Vesti — 13,40 Kmetijska univerza: Jesensko sajenje vinske trte — 13,50 Torkov operni oder — 14,30 Okno v svet: Pet dni po Češkoslovaški — 14,40 Filmske melodije — 15,00 Vesti — 15,10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15,25 Zagorske narodne pesmi.

SREDA, 11. decembra

7,15 Glasba za dobro jutro — 7,30 Vesti — 7,45 Jutranji koledar — 13,30 Vesti — 13,40 Kmetijski nasveti: Naše vinogradništvo — 13,45 Od melodije do melodije — 14,20 Sola in življenje: Lojze pri kino-operaterju — 14,40 Pojeta komorna zbor Radia Beograd in Zagreb p. v. Borivoja Simića in Slavka Zlatića — 15,00 Vesti — 15,10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15,25 Češka godba.

ČETRTEK, 12. decembra

7,15 Glasba za dobro jutro — 7,30 Vesti — 7,45 Jutranji koledar — 13,30 Vesti — 13,40 Kmetijska univerza: Pridobivanje zdravega mleka — 13,50 A Dvorak: Dva slovanska plesa — 14,00 Glasba po željah — 14,30 Pogovor z volivci: Govori predsednik OLO Nova Gorica inženir Karmelo Budihna — 14,40 Glasba po željah (II. del) — 15,00 Vesti — 15,10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15,25 Pojeta Rado in Darko.

PETEK, 13. decembra

7,15 Glasba za dobro jutro — 7,30 Vesti — 7,45 Jutranji koledar — 13,30 Vesti — 13,40 Kmetijski nasveti: Gnojjenje ozim in z dušičnimi gnojili — 13,45 Popoldanske melodije — 14,30 Gospodarska oddaja: Pogovor o cenah v našem obalnem pasu — 14,40 Solistična in orkestralna glasba — 15,00 Vesti — 15,10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15,25 Domači pevci in ansambli pred našim mikrofonom: Moški zbor prosvetnega društva Prosek-Kontovelj p. v. Milana Pertota.

SOBOTA, 14. decembra

7,15 Glasba za dobro jutro — 7,30 Vesti — 7,45 Jutranji koledar —

13,30 Vesti — 13,40 Kmetijska univerza: Gojitev graha na Koprskem — 13,50 Popevke in ritmi od tu in tam — 14,30 Kulturna oddaja: Tolminska kulturna problematika — 14,40 Za vsakogar nekaj — 15,00 Vesti — 15,10 Narodne pesmi izvajajo Danica Filipič, Franc Koren in Avgust Stanko.

Kino

KOPER — 5. in 6. decembra sovjetski barvni film **NOVOLETNI PLES**; 7. in 8. decembra italijanski film **SKODA, DA SI TAKA**; 9. in 10. decembra ameriški barvni film **JUŽNO OD SAHARE**; 11. in 12. decembra ameriški film **ATOMSKA BOMBA NAD HIROSIMO**.

IZOLA — 6. decembra jugoslovanski film **KEKEC**; 7. in 8. decembra jugoslovanski barvni film **DEKLE IN MOSKI**; 9. in 10. decembra sovjetski barvni film **ENAINSTIRIDSESETI**; 11. in 12. decembra ameriški barvni film **JUŽNO OD SAHARE**.

PORTOROŽ: 7. decembra ameriški barvni film — cinemascope **MED NEBOM IN ZEMLJO**; 8. decembra japonski film **SEDEM SAMURAJEV**; 10. decembra kitajsko-ruski barvni film **SEN MALE MI** — **SIVI RAZBOJNIK**; 12. decembra francoski film **HEROJI SO UTRUJENI**.

PIRAN — 7. in 8. decembra japonski film **SEDEM SAMURAJEV**; 9. in 10. decembra kitajsko-ruski barvni film **SEN MALE MI** — **SIVI RAZBOJNIK**; 11. in 12. decembra ameriški barvni film — cinemascope **MED NEBOM IN ZEMLJO**.

SEČOVLE — 7. decembra jugoslovanski film **VESNA**; 8. decembra italijanski film **V ZNAKU VENERE**; 12. decembra ameriški barvni film **INDIJANSKI BOREC**.

SMARJE — 7. decembra italijanski film **V ZNAKU VENERE**; 8. decembra jugoslovanski film **VESNA**; 11. decembra ameriški barvni film **INDIJANSKI BOREC**.

SKOFIJE: 7. decembra sovjetski barvni film **NOVOLETNI PLES**; 8. decembra mehiški film **UMIRAM SREČNA**; 11. decembra sovjetski barvni film **ENAINSTIRIDSESETI**.

DEKANI — 7. decembra mehiški film **UMIRAM SREČNA**; 8. decembra sovjetski barvni film **NOVOLETNI PLES**.

POSTOJNA — 6., 7. in 8. decembra angleški barvni film **NA DALNEM SEVERU**; 10. in 11. decembra ameriški film **MARTI**.

PIVKA — 7. in 8. decembra jugoslovanski film **ESALON DR. M.**; 11. in 12. decembra švedski film **ZARADI MOJE LJUBEZNI**.

SEŽANA — 7. in 8. decembra bosonoga grofica; 10. in 11. decembra ameriški film **DOLINA MASCEVANJA**; 11. in 13. decembra ruski film **MEKSIKANEC**.

RAZPIS

ZA NOVI TEČAJ POLITIČNE ŠOLE PRI CK ZKS

(od 6. februarja do 31. junija 1958)

Tečaj Politične šole je namenjen predvsem delavcem in delavkam v industriji in kmetijstvu, ki so se že uveljavili v organih delavskega in družbenega upravljanja, v organih oblasti, sindikatih, društvih itd., in jim daje potrebno širše znanje iz politične ekonomije in znanstvenega socializma.

Prijave z osebnimi podatki, s podatki o dokončanih šolah, o osnovnem poklicu, zaposlitvi, višini mesečnih prejemkov ter tudi o stažu in funkcijah v političnih organizacijah in družbenih organih pošljite najkasneje do 10. januarja 1958 na upravo politične šole pri CK ZKS, Ljubljana, Parmova 39 in tudi na svoj občinski komitej ZKS.

O sprejemu v tečaj in v internat, ki je pri Politični šoli, bo vsak posameznik pisмено obveščen, in sicer najmanj 14 dni pred pričetkom tečaja. Podrobnejše informacije dobite na upravi šole oziroma na občinskem komiteju svojega področja.

KOLEKTIV

„SPLOŠNE PLOVBE“ PIRAN

ISKRENO ČESTITA K NAŠEMU NAJVEČJEMU PRAZNIKU

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU SOCIALISTIČNE

JUGOSLAVIJE

MAGAZZINI

»S. GIUSTO« s. a r. l. TRST

plašči, dežni plašči, obleke, suknjiči, srajce, spodnja in zgornja trikotaja za moške, ženske in otroke

NAJNIZJJE CENE V TRSTU!

TRST, Corso Garibaldi 1, telefon 94-178

Stavka v Trstu

Nič še ne kaže, da bi bil v kratkem rešen spor v obratih CRDA in v Tržaškem arzenalu, ki se vleče že šest mesecev. Stavke se nadaljujejo, delodajalci trmasto vztrajajo na svojem stališču in ozračje je vedno bolj napeto, celo nevarno.

Več ali manj je skoraj vsak dan stavka v ladjedelnicah Sv. Marka, in Sv. Roka, v Tržaškem arzenalu in v Tovarni strojev; pretekli teden pa je stavka začela v četrtek popoldne ter je trajala do ponedeljka zjutraj. Stavkajoče delavce je zelo razburilo sporočilo delodajalcev, da ne bodo v petek razdelili plač, kot vsak teden. Delavci so se kljub temu zbrali pred ravnateljstvi svojih podjetij in zahtevali plače za svoje delo. Nič ni pomagalo. Delavci so v skupini odšli po mestu ter s tem opozorili javnost in oblasti na nesramno izjivanje delodajalcev. Pohođ delavcev po mestu je potekal mirno, brez incidentov, ker se takrat policija ni vmešavala.

V ponedeljek popoldne pa se je položaj zaostрил, ker so delavci zagledali opozorilo ravnateljstva, da bodo razdelili plače, le če delavci ne bodo več stavkali. Prišli so v tovarne, a nihče se ni lotil dela. Energično so zahtevali svoje plače, vendar zaman. Delodajalci so poklicali na pomoč policijo. Prišli so najvišji policijski funkcionarji, vladni generalni komisar pa je povabil sindikalne voditelje, naj vplivajo na delavce, da bi spet začeli delati. Medtem pa je v ladjedelnici Sv. Marka nastal incident. Razburjeni delavci so razbili nekaj šip in vrat upravnega poslojpa. Polagoma se je ogorčenje pomirilo in šele popoldne so delavci dobili plače za pretekli teden.

Zaradi resnosti položaja so se v ponedeljek sestali predstavniki političnih strank, ki so zastopane v italijanskem parlamentu. Odločno so zahtevali, naj oblasti vplivajo na delodajalce, da bo ugodno rešen spor, ki ogroža splošno tržaško gospodarstvo in mir. Ta spor je namreč povzročil že veliko škodo prizadetim delavskim družinam.

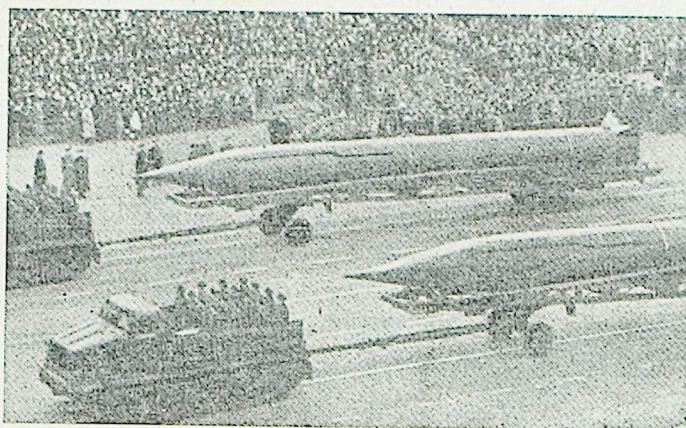
Strokovnjak za »0«

Pred kratkim se je v Južni Ameriki prijavil za televizijsko tekmovanje »Pusti ali podvoji« neki tekmovalac, ki je bil pripravljen odgovorjati o vsem, kar se začne s črko o. Televizijska uprava je čudni zahtevi ugodila in mož se je

pojaval pred kamero. V svojem »predmetu« je bil tako dobro podkovan, da je odnesel eno izmed najvišjih nagrad. Ko so ga potem vprašali, kako da tako dobro pozna vse kar je v zvezi z omenjeno začetnico, je povedal, da je bil več let v zaporu, kjer so imeli na razpolago eno samo knjigo — edini zvezek enciklopedije, črko o. Iz dolgega časa se jo je naučil na pamet.

NOV ANTIBIOTIK

V ZDA so odkrili novo zdravilo. Gre za antibiotik, ki so mu dali ime »ristocetin«. Po izjavah uglednih zdravnikov je to med najučinkovitejšimi doslej znanimi antibiotiki, ki se odlikuje po tem, da ne le ovira razvoj mikroorganizmov, ampak jih tudi uničuje. Zdravilo izdelujejo iz neke posebne prsti, ki so jo našli v Koloradu.

Na veliki vojaški paradi, ki so jo priredili v Moskvi v počastitev velike oktobrske revolucije, so defilirali mimo tribune tudi številni vojaški oddelki, oboroženi z najnovejšim reaktivnim orožjem. Na sliki vidimo daljinske raketne izstrelke, ki so povzročili med zahodnimi opazovalci precej razpravljanja.

OD KDAJ POZNA MO GRIPPO?

Čeprav začnemo omenjati to bolezen šele v najnovejšem času, ni tako »mlada« kot bi sodili. Prve podatke o njej imamo že iz 14. stoletja, vendar ni znano, da bi bile tudi tedaj tako velike epidemije. Prva znana večja epidemija je bila šele leta 1889, ko je zajela vso Evropo. Najhuje pa je gripa razsajala takoj po I. svetovni vojni. Tedaj je zaradi nje umrlo nad 20.000.000 ljudi po vsem svetu. Epidemija leta 1953 pa je zahtevala okrog 10.000 žrtev.

Demonstracije v gledališču. V Parizu so nedavno uprizorili delo nekega dramatika, ki so ga leta 1945 obsodili na smrt in ustrelili zaradi sodelovanja z okupatorjem. Zaradi tega je prišlo med predstavo do hudih incidentov. Bivši borci proti fašizmu so odločno zahtevali, da uramo črtajo s sporeda.

ATOMSKI AVTO

Po poročilu moskovskega radia so v Sovjetski zvezi nedavno preizkusili prvi atomski avto. Vozilo je na poskusni vožnji doseglo hitrost 200 kilometrov na uro. Avto so izdelali v tovarni avtomobilov Gorki.

Zaradi strahu onemel in spet spregovoril

Alfonso Espinola iz Venezuele je bil nad 50 let nem. Govor je izgubil v rani mladosti, ko so ga nekoč hudo prestrašili. Dolgo časa so se zaman mučili, da bi ga ozdravili in moral se je sprijazniti s svojo usodo. Pred dnevi pa je nenadoma spet spregovoril. Govor se mu je povrnil na prav tako čuden način, kakor ga je bil izgubil. Ko je s svojimi tovariši lovil ribe, se jim je čoln prevrnil in znašli so se v morju. Alfonso se tega ni preveč prestrašil, ker je bil dober plavalec. Nenadoma pa je zagledal za seboj velikega morskega psa in tedaj je prestrašen kriknil. Počast se ga ni dotaknila in mož se je

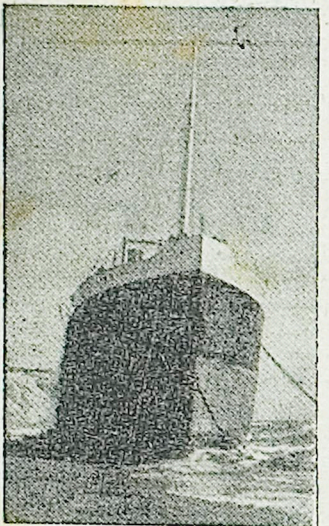
srečno rešil na obalo. Od tedaj normalno govori kot vsak drug človek.

5000 LET STARA BETONSKA ZGRADBA

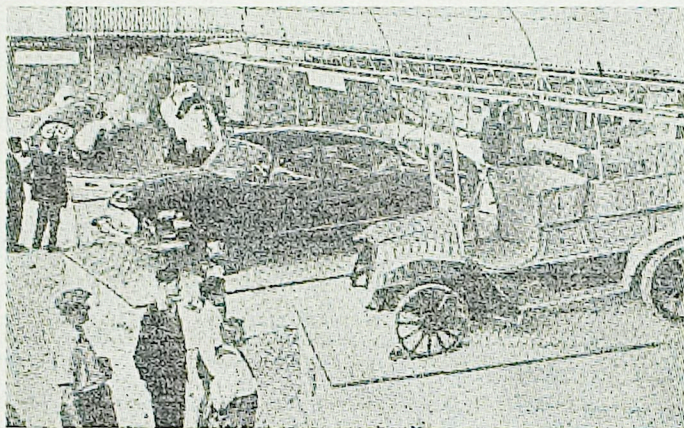
Nedavno je arheološka odprava, ki raziskuje južno Babilonijo, odkopala pri Uruk-Varu temelje velikega svetišča. Odkritje bi samo po sebi ne bilo niti toliko zanimivo, če bi ne bili temelji iz — betona. Torej so stari Babilonci že približno pred 5000 leti poznali ta gradbeni material in ga uporabljali. Čudno pa je le, da doslej niso še nikjer našli sledov podobnih gradenj.

Goba, ki ima skoraj meter v premeru. Zrasla je v nekaj dneh na podrtem deblu na pol gnilega drevesa. Goba sodi v družino drevesnih gliv, ki jih poznamo tudi pri nas, a ni užitna.

Ladja na suhem. To se je pripetilo italijanski tovorni ladji Iano. V nevihti so odpovedali pogonski stroji in ladjo je začel premetavati vihar ter jo nazadnje »odložil« na obali otoka Wight. Nezgoda ni zahtevala človeških žrtev.

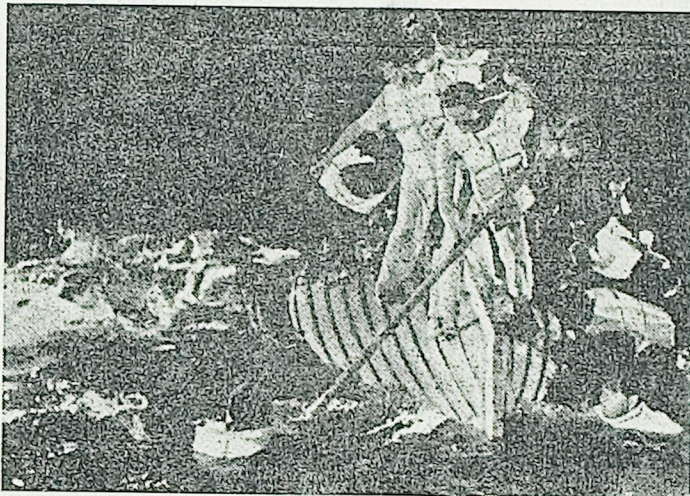
60-letnica Tatre. Znana češka tovarna avtomobilov je ob tem svojem jubileju priredila razstavo svojih izdelkov in obenem prikazala napredek avtomobilske industrije v tem obdobju. Razstavljena so bila najsodobnejša vozila, poleg njih pa tudi prvi avto, ki so ga izdelali v tej tovarni pred več kot pol stoletja.

SPUTNIK III NA STARTU?

Dopisniki zahodnega časopisa poročajo iz Moskve, da imajo Rusi že pripravljen tretji umetni satelit za izstrelitev v vesolje. Tretji Sputnik naj bi bil težak okrog 1.000 kilogramov.

Leteča cigara. Neki japonski znanstvenik je posnel neznani leteči predmet, ki se je pojavil nad Fujisavo. Zanimivo je, da je podoben predmet ujel na filmski trak pred dvema letoma neki nemški zdravnik. Zdaj si znanstveniki belijo glave, kaj naj bi to pravzaprav bilo, saj očitno ne gre le za optično prevaro.

Šestič na filmskem platnu. Veliko tragedijo »Titanica«, ki se je pred skoraj petdesetimi leti potopil s tisoč potniki v Severnem ledenem morju, zdaj že šestič snemajo na filmski trak. Film snemajo v bližini Londona. Na sliki vidimo prizor reševanja potapljačih se potnikov »Titanica«.

Morilec iz Wiscorsina. Pod tem imenom je postal znan ameriški javnosti Edward Gein. Bil je miren kmet, v katerega ni nihče sumil vse dokler niso v njegovi spalnici našli 11 človeških glav. Doslej so mu uspeli dokazati le dva umora.

MUZEJ ALKOHOLNIH PIJAC

Ta čuden muzej imajo v Parizu. V njej je 18.700 steklenic najrazličnejših alkoholnih pijač iz 163 dežel. Med največje zanimivosti tega muzeja sodi nekaj steklenic konjaka »Napoleon« iz leta 1811. Muzej so ustanovili pred štiridesetimi leti.

ERNEST HEMINGWAY:

Slovo od orožja

81

POSLOVENIL RADO BORDON

»Ne,« sem odvrnil.
»Kaj ti je, dragi?«
»Ne vem.«
»Jaz pa vem. Nimaš kaj početi. Samo mene imaš, jaz pa sem odšla.«
»Res je.«
»Žal mi je, dragi. Vem, da mora biti strašen občutek, če nenadoma nimaš kaj početi.«
»Moje življenje je bilo po navadi polno vsega,« sem rekel. »Zdaj pa, če nisi zraven mene, nimam na tem svetu prav ničesar.«
»Toda jaz bom s tabo. Odšla sem samo za dve uri. Kaj ni tu ničesar, kar bi mogel početi?«
»Sel sem lovit ribe s točajem.«
»Si se zabaval?«
»Da.«
»Nikar ne misli name, kadar me ni tu.«
»Tako sem delal na fronti. Toda tam sem imel kaj početi.«
»Othello, ki je ostal brez dela,« me je dražila.
»Othello je bil črnc,« sem rekel. »Razen tega pa nisem ljubosumen. Tako sem zaljubljen vate, da drugoga sploh ni zame.«
»Boš vsaj dober in prijazen s Fergusonovo?«
»Vselej sem prijazen s Fergusonovo, če me ne psuje.«
»Bodi prijazen z njo. Pomisli, kako veliko imava midva, ona pa nič.«
»Ne verjamem, da si želi to, kar imava midva.«

»Ne razumeš kdo ve kaj, dragi, čeprav si tako pаметen fant.«

»Prijazen bom z njo.«
»Vem, da boš. Tako ljubek si.«
»Saj ne bo potem ostala tu, kajne?«
»Ne. Jo bom že odslovila.«
»Potem pa se bova vrnila sem gor.«
»Seveda. Kaj pa misliš, da želim početi?«

Šla sva v pritličje, da bi zajtrkovala skupaj s Fergusonovo. Hotel in razkošna jedilnica sta napravila nanjo močan vtis. Zajtrkovali smo dobro in spili nekaj steklenic belega vina s Caprija.

V jedilnico je stopil grof Greffi in se nam priklonil. Z njim je bila njegova nečakinja, ki je bila nekoliko podobna moji stari materi. Catherine in Fergusonovi sem povedal, kar sem vedel o njem, in Fergusonova je bila močno impresionirana.

Hotel je bil zelo velik, veličasten in prazen; hrana pa je bila dobra, vino prav prijetno in naposled nas je vse spravilo v dobro razpoloženje. Catherine ni imela potrebe, da bi se počutila še bolje. Bila je zelo srečna. Tudi Fergusonova je postala kar vesela. Jaz sem se prav tako dobro počutil.

Po zajtrku se je Fergusonova vrnila v svoj hotel. Šla je, da bi po zajtrku nekoliko legla, je rekla. Pozno popoldan je nekdo potrkal na najina vrata.

»Kdo je?«
»Grof Greffi bi rad vedel, ali bi hoteli z njim igrati biljard.«

Pogledal sem na uro. Bil sem si jo snel in bila je pod zglavnikom.

»Moraš iti, dragi?« je zašepetala Catherine.

»Mislim, da bi bilo dobro.« Ura je kazala štiri in četrt. Rekel sem na glas: »Povejte grofu Greffiju, da bom v biljardnici ob petih.«

Ob tri četrt na pet sem v slovo poljubil Catherine in odšel v kopalnico, da bi se oblekel. Ko sem se gledal v zrcalo, da bi si zavezal kravato, sem se v civilni obleki zdel samemu sebi čuden. Moram se spomniti, da si kupim nekaj sraja in nekaj parov nogavic.

»Boš dolgo proč?« je vprašala Catherine. Bila je krasna v postelji. »Prosim, daj mi ščetko.«

Gledal sem jo, medtem ko si je krtačila lase in držala glavo tako, da so ji vsi lasje padali na stran. Zunaj je bilo temno, svetloba od luči nad posteljo pa ji je razsvetljevala lase, vrat in ramena. Stopil sem k njej, jo poljubil in zadržal njeno roko s ščetko; glava ji je padla na vzglavnik. Poljubil sem jo na vrat in ramena. Kar omedleval sem od ljubezni.

»Prav nikamor me ni volja iti.«
»Prav nič me ni volja, da odideš.«
»Torej ne pojdem.«

»Da. Le pojdi. Saj greš samo za kratek čas, potem pa se vrneš.«

»Večerjala bova tu gori.«
»Pohiti in se vrni.«

Grofa Greffija sem našel v biljardnici. Vadil se je v udarcih, in v svetlobi, ki je padala od zgoraj na biljardno mizo, je bil videti zelo slaboten. Na mizi za kvartanje, nekoliko proč od luči, je stala srebrna posoda z ledom, iz katere sta gledala vratova in zamaška dveh steklenic s šampanjcem.

Ko sem se približal mizi, se je grof Greffi vzravnil in mi stopil nasproti. Ponudil mi je roko.

»Zelo sem vesel, da ste tu. Bili ste zelo ljubeznivi, da ste prišli igrat z mano.«

»Bilo je zelo lepo od vas, da ste me povabili.«

»Se dobro počutite? Povedali so mi, da ste bili na Soči ranjeni. Upam, da se spet dobro počutite.«

»Prav dobro. Se vi dobro počutite?«

»O, jaz se vselej dobro počutim. Toda staram se. Zdaj že ugotavljam znamenja starosti.«

»Tega ne morem verjeti.«

»Da. Hočete, da vam povem takšno znamenje? Laže govorim italijansko. Znam se obvladati, toda kadar sem utrujen, vidim, da mi je dosti laže govoriti italijansko. Tako vem, da sem se začel starati.«

»Lahko govoriva italijansko. Tudi jaz sem nekoliko utrujen.«

»Ah, toda kadar ste vi utrujeni, vam je gotovo laže govoriti angleško.«